

၁၀ ဖြူတီ ကေဠီရဲကောန် မန်ဟံသာ

၁။ ချင်မန်ပိုက် ဂကူလိုသီကေတ်ဏာရော။

၂။ ဂကူမန်သွက်ဝံဒ်ဒိုင်ခိုက်က် ဂကူလိုသွဗိုင်ဒို၊ ခိုက်က်ဒိုင်ရော။

၃။ လိက်ပတ်မန်သွောံကွက်အာက် ဂကူလိုကလက်ဒိုင်ရော။

ခွက်ကောန်ဂကုမည့်

ရးနိဂီ --- ရာဇဝင်စရာ --- ဇုဇလပို

ဟန်လင်ကိုဆီပဠက်ပရဲ --- အဲကွာပို

ပွဲစိုတ် --- သို စရိုတ်

ဒးမင်မွဲဗူးစးရောင် --- သွက်အိုသို

ရောင်ဆဲ --- ပွဲရးမည။

ဥက္ကဋ္ဌ-နာသသိဗေ
ဂကောံမင်မွဲဂကူမန် ဓနေ။

ဥယျာဓိန်

ယွံကောန်ဂကူမန် ကလောဝံသမည်တံဂမ္ဘိုင်၊ ဂကူမန်
ဟိုဝ် ခွဲဂကူဇော်ပြဲမဲ့ သိုမချိုက်ပေင်ကို လကျန်ဂကူမဲ့ဂကူ--
လွှာဗွဲကပ်ဝံရ။ တဲ့ဏံ ဟိုတ်နဂကူမန်ပို ဒးကျက် ဗြဲတသိုက်
ဒဒုင် ပျိုပျိုက်ကျင်ကု ရဲဝါဒီမဟာဂကူဗွာ ခွဲကျင်ခိုက်ဝှဲ၊ ရဲသွဲတိ
ဗွာတံ သွာံဗွဲမလံလကို ဗွင်ခါကွံသွာံပြင်တဲ ဂကူကို လိက်ပတ်
ဘာသာ အရော်အခြာကို ဝင်ကို လှိုဟ်ဂကူမန်ကို ကွဲခွင်
ဗျိုက်တို့ ဆီနရအာ ကုဗွာတံဗွဲမဂ္ဘိုင်တွင် ဟိုစမာန်ရ။ တဲ့ဏံ(ဝင်)
ကိုကျင်တာလျိုင် မိက်ဝံပံက်ထွဲကို ကောန်ဂကူမန် (မန်
ညးမတိက်လှိုင်ခွင်... မည်ညးမကွပ်ခွင်၊ မည် ညးမဒိုမံင်
သွေဟ်ဗွာ မည်ညးမမတ်သဗုင်သွာမံင် မည်မအာမံင်တရ
ဝှဲမံင်ခြပ်၊ မည် ညးမကွပ်မံင် အကြာဂကူဗွာတံလေဝ်)နွံတ်
မံင်ဗွဲမဂ္ဘိုင်တွင်ကိုလှိုဟ် ဟိုစဝံရ။

တဲ့ဏာအ် ဗော်ပရော်ချင်ကွာန် ကောန်ဂကူဂမ္ဘိုင် ဗော်ညး
ကိုညး ဂကူညးကိုညး ညံင်ဝံဗွဲတိတ်နာဝချိုက် အခေါင်ကောန်
ဂကူညး ညံင်ဝံစိုပ်ပွဲသွေတဲညးမာန်ဂှ် ညးတံဂိုတ်ဂွာန်အာမံင်
ဝှင်တရ ပရော်ချင်ကွာန် သွက်ဗွဲဒးအိုတ်ရ။ သွက်ဂကူမန်
ဗိုလေဝ် ဝံဗွဲတိတ်နာဝချိုက်ဗွက်မာန်ဂှ် နကိုဝင် ကိုပညင်ထွဲ

ကျွင်လင်တံဂ် လှုဟ်စိုပ်မံင်လ္လှူပွး ကောန်ဂကူမန်ပိုတံရ။
ဂကူမန် ပိုဂ် ဒှ်မံင်ဘဝခိုက်ညးရောင်ဟိုဂ် မိက်ဂွံကို ဝိုင်သမ္မိလင်
အပွဲ ကျွင်ကွဟ်ဂကူပိုတံလှိုန်ရ။ (မိက်ဂွံတီဒှ်ဘဝခိုက်
ဗိုရ်လိက်ဝင် အိုတ်ညိ။) မည်ဒးကလင်ကျွင်လင်ချင်
နန်ထင်သာင်ဗွာင် မည် ဒးထောံကျွင်လင်ဘဝနဲ မည်ဒးလသာ
ကျွင်လင် တီဒှ်မိမဇုဇ ဗလအဲကွဲမည်တံဂ် ဝိုဟ်လောန်န
ဒးလသာလင် ကောန်ဆာန် သမ္မာဂိုဟ်ဏီရ။ (ချင်မည်
တီမည် လိက်ပတ်မည်ဂ် ဂကူလိမ္မဲ ကျင်သီလင်ရော။ ဝင်မည်
ဗွဲမခိုင်ကျိုက် ဂကူလိမ္မဲ စံင်ဗျေင် တက်သရိုဟ် ပလီုပလင်
လင်ရော။) ဂ် နကိုလိက်ဝင်ချောက် မွဲကွပ်ဏအ် သွက်ဂွံ
ပံက်ထွေးကို ဂကူမန်ပိုတံဟောင်ရ။ တွဲဏံ နကိုဝင် ဗွဲယုမ္ဗး
(ဝင်ဂကူမန် ဒးကွက်ကြပ်အိုတ် ဒကုတ်လက္ကရ်ဏအ်)ဂ်
ဂွံဒှ်ကျင် ကဆံင်မွဲကွပ်ချောက်ဂွံမာန်ဂ် နကိုဒွာကွေဟ်
သွပတ်ဝင်မည်တံအဆက်ဆက် ဝိုင်ကိုဂကူမည်တံ ဝိုတ်ဝဲအာတု
ညးတံချုဆာဲဗျောံဗျောင်လင် နသွပတ် ဝင်မည်တြံတြံ တံကိုဂ်
နကိုအဲနဲစွန်ထင်ဏအ် ဗွဲမတင်ဏာဂုဏ်ဇော်ဇော် သွက်ဂွံ
ရနက်ဗပေင်ပါရမီ မပံက်ထွေးကိုမတ် သွက်သွတ် ဂကူမည်
ဗွဲအနာဂတ်ပိုတံရ။

တွဲဏံ ဂကူမည်ပို ဟိုတ်နုဟွဲကို ချင်မိတ်မဇုကုတု မဒးကြင်

ကြောင် ပြေးဖမ်းမိင် အလုံချင်ကွာန် ဌာန်ဂွေးတိတံလေဝ် နွံတံ
ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဏီရ။ ဂကူမန်ဂ် ဒှ်မိဟ်မ္မဲဘဝ ဟံ့မ္မဲကိုချင်နန်၊ ဟံ့မ္မဲကို
သွိုင်တွဇကုဂ် ထေက်ကိုဒးချောက်စိုတ်ကွံ့ကွံ့ရ ကလောတံ
(ပါနူဘဝခိုက်မ္မဲတဲ ဒးကလေင်အာသွဘဝခိုက်မ္မဲဒွဲဒွဲပွန်ဂ် ဒှ်အာ
ဘဝခိုက်ခါ)ဂ် တွပညာမည် တြံအာဇာနဲမည် သရဲဒဲသ္မိပ်ပွာန်
မည်တမ္မာတမ္မာတံ ညးတံဟံ့မ္မဲပိုက်ရ။ တဲဏံ ဂကူမည်ပို မကွာ်
အာမံင် ဂတမုက်ဇိုင်ပိုခါတွိုင် မကွာ်ပတင်အာမံင် ဂွံင်တရဲပိုဂ်
ဒွဲလဂါဇိုင်ပိုဇာပ်ပိမဖျေုဇိုင်ဂ် ဒှ်တိဗွးစးဟာ(ဟံ့သေင်)
ဒှ်တိဒွဲဇိုင် ဘဝခိုက်ဂွဲညးဟာဂ် ဇာပ်ကောန်ဂကူမန်ပိုတံ
ထေက်ကိုဒးဗွာ စင်ခြင်ပွဲကျေင်ကွဟ် ပိုတေံထေက်ရောင်။)
(နူဘဝခိုက်မ္မဲ ယဝ်ပို လုပ်ပေါ်ဗတိုက် ဂကူပိုအံင်ဇွးဗွးစးအာမွး
ပိုဟံ့ဒှ်ဘဝခိုက်ခါရတဲ) ဒှ်အထိုင်အသးညးဂွးကင် ဒှ်စိုတ်ခါတ်
တြံအာဇာနဲ သရဲဒဲပွာန် မည်ပို တမ္မာတမ္မာတံရ။

တဲဏံ လ္လှူဂွေးတိဏအ် ပွာန်ဟိုဂ် နွံခါသ်ရ။ (ပွာန်ခေင်သုာ်
ကို ပွာန်ခေင်ဟံ့သုာ်တံရ။) ပွာန်ခေင်သုာ်မွးဂ် ချင်ဇကု တိသုာ်ဇကု
ပိုန်ဂြပ် ကောန်ဂကူ ဝင်လိက်ပတ် အရော်ဘာသာ ယေန်သ္မာင်
ဇကုဇကု ပိုင်ပြီ ကျိုင်ကျပ်လူတ်ဗိုချုးဆဲးဟိုဂးတဲ ညးဟံ့ပွံင်
စး တိသုာ်ပိုန်ဂြပ် ချင်ညးတွဟ်ရ။ ပွာန်ခေင်ဟံ့သုာ်ဂ် (ပိုန်ဂြပ်တိသုာ်
ချင်ကွာန် ဝင် လိက်ပတ် ဂကူ အရော် ဘာသာ ယေန်သ္မာင်

ညးတ့ဟ်ဂှ် မိက်ဂွံသွဂြပ်ဇကု မိက်ဂွံကို သွဒိုက်ဇကုတဲ
သွဲတိပျံင်ဇးကေတ်မာန် ငိုတ်ကမ္ဘက်ဂကု ညးတ့ဟ်ဂှ်
ဒ်ပွာန်ခေ်သုာ်ရောင်ဂှ် ပိုဟိုစဟံ့မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးဂှ်မွဲဂကုလီုမဲ့
ပျံင်ဇးကေတ်လဝ် တိသုာ်ချင်မည်ပို ရောဂှ် တဲဏအ်တူးပြာ
ကဋ်ဒိုင်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဗိုရိုင်လိက်ဝင်မွဲကွပ် သောတ်ဂွံတဲ
ကောန်ဂကုမန်ပို ထေက်ကိုဒးဂိတ်ဒဇောတ်စိုတ် ကောံကောံရ
ကလောမန်တံ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ တီဇကုဒ်ဒိုက်တဲမူး အလုံ မည်ဖအိုတ်
လွတိက်လွအ်ဒိုင်ရ။ ဇှာပ်ပမ်မည် ကိုဝံဆာန်မည် အိုတ်ညိ။
အလုံကောန်မည် ဒွာဲလီ စိုပ်ပမ် ကိုဝံညိသာသွဟ်သွန် အိုတ်ညိ။
အလုံကောန်ဂကုမည် (ဆီဒိုက်ဂှ်ပါ... ဆီဇ္ဈတ်ဂှ်ဗွာဲ ဆီတွနာ်ဂှ်
ဂိုင်ကေတ်အိုတ်ညိ။) ပါဘဝဒိုက်မဲ့တဲ လွကိုဒ်ဘဝ ဒိုက်စါညိ။
ဇှာပ်ဒွာဲဒိုင်မကွာ်ဖျော် သြပ်ကိုဝံဒ် တိပူးဗူးဇးဇး အိုတ်ညိ။
အတိုင်ဝင်ဂကု ကိုကျင်တာလျိုင် စိုပါကျင်လွ။ပူးပိုမူး
လွပါတးအိုတ်ညိ။ ပင်ကောံညိသွဟ် အလုံဂကုမည်ပိုတဲ ဇွာန်
ပတပ်အာ ဂွံင်တရ ပရေင်ဗူးဇး သွးပူးသွက်ဂကုမည် ပိုအိုတ်
ညိဂှ် မိက်ဂွံဟိုဟ်နဏာ ပွဲဂလာန်ဥယောဇိုန်ဂွံရ။

ဂကောံမင်မွဲဂကုမန် ဓနေ
ညးမဂ္ဂိုက်ဂှာဲခွဲဗဒ်လဝ် နာဲသသိဃေ၊ ကွာန်ဒိုထောင်။

ဝင်ဂကုမန် ဒးကွက်ကြပ်အိုတ် ဒကုတ်လက္ကရ်ဏာဒ်

“ဂကုမည်ဝံ့ဗိုက် ညးဂှ် ချီဗလိုက်လဝ်ရော” ဂလာန်သွာန်ဝံ့ စပ်ကိုရာဇာဝင်မလောန်ကျင်ဗွတ်ပွိုင်ဂြိုပ်ဗါ ကွံသွာ်ပြင်င် မဒိုတဲ ပေါဗတိုက်ကေတ်မာန်ဇူးရေင်သ့ ဆီဗိုလ်လဗဒကိုပ်ပွာန် ကောံ ဆီမှာဇန်ကောန်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင် တုပ်သွဟ်ကိုစီဂင် ဆီဒိုချာဝင် မဒးဟိုစရ။ အတိုင်မဒိုချာ်ပြဟောင် သဒးချူဗမံက်ပွိုတ်ပေါဗတိုက် ရပ်လွဟ်၊ ပေါဗတိုက်သွးလမျိုက်တဲ ဂွံင်တရ်တွာ်ဒရိပ် ရာဇာဝင်မန်ဂှ် မဒးကွာ်ဇွောန်ဗက်ပွန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ တင်ထေက်ကိုဒးသမ္တီ ခိုဟ် ဒေတ်ကွာ်ဇွောန်ဗက်ခိုဟ်ဂှ် သိုက်ကိုဂကုမန်ပို တီဗွဲမကွးဗူးအိုတ်တဲ ပိုမဒးချူထူး လကလးကိုကလောဂကုမန်ပိုတံတီရ။

အတိုင်ဒရိပ်တွာ်ရာဇာဝင်မန်ပိုဂှ် သဒးဇွောန်ကွာ်ဗက် စေအ်စေအ်တဲ ရာဇာဝင်မည်ရိုင်၊ ရာဇာဝင်ဗွာ်ဗို နှိဒိုင် သက်သီကို ဂကုမည်ရာမည၊ ဂကုဗွာ်တွာ်ဒမဟာဂကုတံ နိုက်ပွိုင်တွဲဏာ်ဏီရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ အတိုင်ဂကုမည်တံ ကောင်မိင်ကျင် အဆက်အဆက်တံဂှ် ပွဲသက္ကရာဇ်သာသနာကျာ် (၂၂၉၀) သွာ်၊ သက္ကရာဇ်ချင်ကျင်စိုပ် (၁၁၈၀) သွာ်၊ ဂိတုဖ်ရဂိုဏ်

(၄)မံက်၊ တွဲဗုဒ္ဓဝါဂ် မဟာသေနာပတိ သွသ္မိပကင်ရင်ချင်ဟံ
သာဝတီ (ချင်ဗော) ဒွဲကောတ်ဒတောင်ရ။

အဇောာဂ်ပွန် ဗွာတံ ရပ်စိုတ်ဗွဲမဒေန် ပြင်ဒပ်၊ ဇက်ပွာန်၊
လုပ်ဗတိုက်ပွင်ချင်မည်၊ လုပ်စင်ပလီပလင်ချင်ကွာန် သို့ဋ္ဌာန်
ဘုတ်ဘာစေတီမည်၊ ပလီပလင်ဘဝကျင်သြိုဝတ်မည်၊ ရပ်သွဲဗြ
ကုသုတ်ဗြ မည်၊ ပျီပျိုက်ကွိုန်ဗပိန် ဒေန်သဟာသီ လွှာကုမည်၊
ဗွဲမယုတ်မာဂြိုဟ်ဒေန်တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၁၁၁)သွဲခံဂ်၊
မည်တံ ပြင်ပွာန်တိုက်၊ ပွာန်ဗြင်တဲ ယိုက်ပွာန်ဇက်တိုန်ဗတိုက်
ချင်ဗွာ စိုပ်အင်ဝ၊ သျိုဗိုတေံရ။ (ယိုဗော)

ဒကိပ်ပွာန်မည် နွဲကိုအစောန်သတ္တိ၊ ဗျတ္တိ၊ ဝံင်သ္လာ၊
စိက္ခး၊ ချိုဟ်ကောက်မြက်စာ ပွဲကွတ်ပွာန်လုပ် ပေါဗတိုက်ခိုဟ်
ပြင်ပွာန် ခိုဟ်၊ ထပက်ပွာန်၊ ဒင်ပွာန်ခိုဟ်၊ ချိုက်ပေင်ကို
ဒကိပ်ပွာန် နဲဒပ်မည် ဇော်ပန်တွတ်ရ။ နဲဒပ်ဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲ
ပန်တွဟ်ဂ် “(၁) တွဲကျိန်၊ (၂) တွဲကျေပ်၊ (၃) တွဲသွင်၊ (၄)
တွဲဗန်” ဣဝံ ညးတွဲအစောန်မည်တံပန်တွရောင်။ ပွဲအရာဝံ
တတ်ကျောံဂါမ် စက်သရင်ထောံ တင်ဝါတ်ဂါတ်ခက်ခဲ နာ
နာသင်တံမာန်ဂ် ဒွဲအစောန်သတ္တိ၊ ဗျတ္တိ တြံအာဇာနဲပရဲ
တံရ။

ဒကိုင်ပွာန်တွဲဗန်ဂ် ညံင်ရဲဒကိုင်ပွာန်တွဲညးသ္မိပသ္မိန်ကို
နုယုဗန္ဓုလက် မည်တံကော်ခဲစ “တွဲဗန်” တန်ဒ်ရ။ ပွဲဂဉုပပွာန်
ဇော်ဂ် ဒေံတွဲညးဉပရာဇာ(သ္မိဗ္ဗာ) ဒ်ဇော်ပွာန်ဂဉုဉ်တဲ ဟိုတ်နု
ချိုဟ်ကောက်စိက္ခာ ပွဲကိုက္ခတ်ပွာန် သွောံမာန်ဇူးအာပေါဗတိုက်ရ။
ပွိုင်ရးဗ္ဗာဒဇန်အိုသ္မိတံဂ် လုပ်စိုပ်သ္မိတဲမည်၊ ဒ်သွပ်တဲမည်တံ
အိုတ်ရ။ ဆဂးဂ် ပွဲချင်ယိုဗော နွဲဒိုင်ကွာန်ဗြဲကွာဲမ္မဲဇောတ်
မဒ်ကွာန်အိုင်ဇေယျတံဂ် မည်တံဟံဗ္ဗောပ်စိုတ် ဟံဗတိုက်ဖအိုတ်
ထောံရ။ ဟိုတ်နုဒ်ကွာန်သွတ်ဇောတ်သွတ်လောန်တဲ မည်တံ
သာသ္မိအာညီရ။

ဇောတ် ပွဲကွာန်ဗြဲကွာဲ ချင်ယိုဗောတံ အိုင်ဇေယျသ္မိကွိုင်
သပုန် တက်ကွိုင်ပကောံမ္မိတ်တဲ ကလေင်တင်ဇော်ဟ်ကို ဒပ်ပွာန်
မည်တံရ။ ပွဲသက္ကရာဇ် (၁၁၁၅ . ၁၁၁၆) သွာံဂ် မည်တံပိုက်
ပွာန် နုချင်အင်ဝတဲ ဗ္ဗာတံချိုက်ဗတိုက်ဗက်စိုပ် ပွိုင်ချင်မည်ရ။
သ္မိဗ္ဗာ ဂြိုဟ်ဒဇန်အိုင်ဇေယျတံပုန်လေင် လုက်ဗ္ဗတ်ပန်ဂိတု
ဗိုင်လင်ချင် ဆက်ဗိုင်လင်ဒ်ကွာင်ကွာင် ပွဲချင်ဟံသာဝတီ
(ချင်ဗ္ဗော)တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်သာသနာကျင် (၂၃၀၁)သွာံ၊
သက္ကရာဇ်ချင် (၁၁၁၉)သွာံ၊ ဂိတုပသ် (၅)ဇွက်၊ တဲသိုက်ဂ်
သ္မိဗ္ဗာ အိုင်ဇေယျတံ သွောံဇူးအာပွာန်သ္မိမည် ဗညာဒလ

တံရ။ အလုံ ကိုန်ချင်ရာမညွှတ် သဒးလုပ်စိုပ် အာသွင်တဲဗ္ဗာတံ
ရာ။ ကျိုင်ဗတောင် လေဝ်ကပ်၊ နန်ထဝ်လေဝ်စိုပ်တိ အလုံကကုမည်
မွဲ ဒးဒင်ပျိုပျိုက်၊ ဒးတို့ဗိုက်အာ ပွဲဘဝခိုက်ဗွက် ဗ္ဗာတံရ။
(ဟိုတ်နူသာသွံ မည်တံ ဒးလေင်)၊ (ဟိုတ်ဟံသွဟ်သွန်
မည်ဒွာဝခိုက်)။ ဇကုတုညး မဟာသေနာပတိ ဗညာဒလ
ကောံဥပ္ပရာဇာတံဂှ် သို့ဗ္ဗာတံ ရပ်ပျိုန်ဏာ ချင်မုက်ဆောင်ပေါင်
တောံရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်သွာံဂှ်ဗွန် ဟိုတ်နူဗ္ဗာတံ ဒဇန်လ္လူမည်တံ
ဗွဲမကြံကြံတဲ ဂိတုခွဲသီ (၆)စွက်၊ တဲသိုက်ဂှ် ကသီတိဇ္ဇော်(တိချီ)
ကတိုဒ်ဇ္ဇော်ကိုဒြဟတ်တဲ ကျပ်စေတီမက်တံ နွံဒိုင် ပွဲလဒေါင်
ဂြိုဟ်ချင်ဟံသာဝတီဂှ် ဒေါမ်လင်စေံကျိုင် ဒိုက်ဂဒအ်ဗြာတ်
သိုက်ချင်ကျပ် ပြဟ်ပိုတ်ဒတုံစေံစိုပ်တိအိုတ်ရ။

ပွဲအရာထွေးအစောံသတ္တိဂံင်သ္တာဂြိုဟ်စာဒဇန်လောန်ဂှ်
ညးသောံတုပ်သွဟ်ကိုသိုင်ဗ္ဗာအိုင်ဇေယျ ဟံမွဲရ။ ဂစိုတ်ထောံ
မည်တံ နကိုနယ်ကဲပယျဲ (၃၂)သ် မပ္ပံသံက်စွာံကျိပ်၊ ကရန်
ဗောန်ဒဇိမ်ဇကုဂွပ်စို၊ သံက်ကယျာစွာံဗုင်၊ ကရော်ဂြိုဟ်၊ ဂွက်
တို့မတ်၊ ဇံက်ဗုင်ဂွက်ဂြိုဟ်တိကြုတ်၊ ကုတ်ဇိုင်တဲ၊ ရော်မုဟ်
ရော်ဂတောင်တံဂှ်ကို၊ စံင်ဘုတ်ဘာသီ ပိဋကတ်လိက်ပတ်မည်။

ရိုဟ်ပလိုကျာ် တက်ပလိုလိက်တွံတိုင်မည်၊ လိက်တွံတိုင် သွိုင်ဓမ္မ
စေတီ၊ ခွဲဗဒ်ကျော်ပုတ်လပ် ဗတ်ပါဠိပိဂတော်၊ ဗတ်မည်ထပ်ဂတော်
တံဂှ် သွိုင်ဗွာတ် ဓုင်ဒကားတက်ပရောပ် ဓုင်တက်သွက်ထောံ
သိုဖဒိုတ်၊ စံင်ချင်၊ စံင်ကွာန်၊ စံင်နန်ပြာသာဒ်၊ စံင်ဂစိုတ်
ဂကူမည် ပလိုပလတ်ဗွင်ဒဒိုက်ထောံ ဂကူမည်တံနာနာသတ်တဲ
ဆတ်ဂှ် ဂကူမည်လ္လီုလ္လီုတံ ကြိပ်ဒ်ပါတ်ဂစိုတ် လုပ်ချင်သေံဒိုတ်ရ။
ဩ... ဒဒိုက်မန်စိုပ်ကျောတ် ဒးကရောတ်ယာံဒဇု ဇု။ဟံမဲ့ကျောံ
ရောင်သွံ။

ဒေါသဗွာ မောဟဗွာ ကံကြံဂြိုဟ်စာဒဇန် ပ္ဍဲပျိုက်ပျဲပျာ်လပ်
ပျဲလ္လု။ဂကူမည်တံဂှ် ပ္ဍဲ။ဗွဲတိဏံ သွက်သောံဗျောံစော်ဂှ် ဟံမဲ့
သက်က်ရ။ ကောန်ဇုင်ညးဇော် ဇုဇပ်လဟံညာ၊ ကရုဏာဟံမဲ့
ပ္ဍဲဘယ်ပျဲပျာ်ဂစိုတ်ထောံ ဂကူမည်တံဒိုတ်ရ။ ဂကူမည်
ဗုဒ္ဓဘာသာတံ မဒးသွကာဂစိုတ်ချိုတ်အာဘဲဗွာ ရိုဟ်လိက်ဂွန်
ဟံမာန်ရ။

သွတ်ဝုတ်ကညာဗြဟ္မစာရီ သွတ်ဗြသွတ်သောတ်သွတ်တံဂှ်
ဆဲရပ်ကျော်ဒက် ဗက်ဗျောံနင်ညင်ရ ပြေင်ဂှ်ရပ်သသောတ်ပျိုတ်
ဂွန်ယာတ်ပျိုက်လ္လက် ကိုသော်ဆလ္လောင်ဇကုသွးတဲ ဗျောတ်ဗျောပ်
ချင် သွစရီသွအရိုင်ရင် ရပ်သွကောန်ဗြ ပလိုပလတ်ထောံဘဝ
ကျာ်ဩဝုတ်မည် နကီုနယ်အဓမ္မ ပ္ဍဲမရိုင်ဖိုင်ရန်မိုလ္လီုခွင်စင်တက်

ပျဲပျာ်ညင်နရက်ဂျိုင်ငံရ။ ရပ်သွကောန်ဖြဲ ပလီထောံဘဝ သွတ်
ဝုတ်မည်တံဂ်တဲ ပန်ဗာ်ထပက်ဂစိုတ်ထောံ ချိုတ်အာဘယ်
ပယဲ လွဟ်ဗျဟ်သွင်ဗွာတံဂ်လေဝ် ဂျိုင်ကိုအသင်ဗဲ ရိုဟ်လွိုဟ်
ဟံမာန်ရ။

သွတ်ဖြဲမည် မှဲကိုဂဗ္ဘဝံဂ် ယိုက်ဇွင်လဝ်ပဋိသန္ဓိတံဂ်ပွန်
ခေရပ်သွဖြဲဒွေတ်ခေရ်မေထုန် နကိုနယ်ရန်မီ ပပ်ပပ်ယုတ်တ်
နကိုရမ္ပာင်ခေ-ကွာင်ကရေဟိုတိုန် “သွတ်ဖြဲအဲရပ်တိက်
သွလဝ် ကောန်ဖြဲဏံဂ် ကောန်အပွဲဗင်ခေဂ် ဒွဲကောန်တြဲဟာ
ဒွဲကောန်ဖြဲ ဟာ ယဝ်မိက်ဝံတီမွဲ ကျင်ဗိုအိုတ်ညီ” သာ်ဝံသွးတဲ
ပွာန်ဗွာတံ သွစရို ဟိုဗျက်ပျုတ်နာနာသာ်တဲ ခေကရေက်ဗင်
ထွက်ဝံက် ပ္တိုတ်ကောန်ဇုာ် နကိုလွဟ်ဗျဟ်သွင်ဇေမ္တက်ခေတံရ။
လျိုင်ဝံ ကြံင်ကျဟ်ပါစရေက်ဝံက်ပ္တိုတ်နင်တဲ ကောန်ဇုာ်ထပိုတ်
မံင်တတ် တတ်ရ။ သွတ်ဖြဲမည်လျိုင်ပွန် ဗွာတံရပ်သွကောန်ဖြဲ
ဗွဲမဒဇန်တဲ စင်ထွက်တက်စုတ်ဆု ဒုန်ဇေမ္တက်ပွဲအင်္ဂီဇာတ်တဲ
ခေတံတတ် ထောံကံနကိုသွင် လျိုင်ပွန် ဗွာတံရပ်ပလီထောံဘဝ
သွကောန် ဖြဲတဲ တိုန်လိန်ဒယောတ်လ္လှုဗင် ထိုက်ကဆံင်
ပရေတ်ပ္တိုတ် ကောန်ဇုာ် သွတ်ဖြဲမည်လျိုင်ပွန် ဗွာတံဒွေတ်ခေရ်
မေထုန်ဗွဲမရိုင် ဇိုင်တဲ ခေတံကေတ်ရိဂအီ ထွက်ပရေတ်ပ္တိုတ်
ကောန်ဇုာ်ပွဲဗင် ဒးဒုင်ပျဲနကိုနယ်ကဲဒဇန် သာ်ဝံလေဝ်

ဒးချိုတ်အာဖွဲပြိုက်ဘဲ ပရာန် နကိုတဲဗွာတံဂှ် ရိုဟ်လွိုဟ်ဟံ့မာန်
ချိုတ်လေင်အာဂှိုင်ကို အသင်ဃဲပွန်ရ။

ကောန်ဇုန်ဇုန်တှ် ဃောမဒွိုင်တှ်ယာဲတံဂှ် ဗွာတံရပ်ဗဗိုတ်
ကတိုင်ပွိုန်လွှာအာကာသတဲ ဗ်ထွက် တတ်ထောံကိုသွင်
ထွက်ဂစိုတ်ထောံကိုဗျုဟ် လျှိုကောန်ဇုန်သွိုက်လပ်ပွဲသရေင်
ကွင်ပတိုန်တတ်ထောံကိုသွင် ပိုတ်အာခါခါညွတ်ရ။ ကောန်ဇုန်
တှ်လျှိုဗွာတံစုတ်ကိုဂအိတဲ ထွက်ထွက်သွက်ထောံကိုရို
ဆိဒှ်ဇုန်ဝင် ချိုတ်လွှာဒင်ဒွင် ရံင်စဟံ့ကျော်ဗိုစဟံ့မိပ် ဒးချိုတ်အာ
ဘဲပယဲဗွာတံဂှ်လေင် ရိုဟ်လွိုဟ်ဂွန်ဟံ့မာန်ရ။

ကွးဘာမည်တံ ဃောကတ်ဗျောန်ဒွင်ပညာ ပွဲဘာသွိုတ်
ဂှ်ကို ကွးဘာမည်တံ ဃောကတ် ဗျောန်ဒွင်ပညာ ပွဲတာခမိသင်
တံကို ဗွာတံဒီဗျောန်နင်ညင်ရဒီဗျောပ်ဂှ်ပွဲခရိုင်တဲ ကျေင်ဒက်လပ်
ခါမဲ့ဒွန် ပိမဲ့ဒွန်တဲ ဒန်သွက်ထောံကိုသွင် ထွက်ဂစိုတ်ထောံ
ကိုဗျုဟ် ပန်ဂစိုတ်ထောံကိုလွဟ်တူ တတ်ထောံကံကိုသွင် ချိုတ်
လွှာဂပိုတ်ဒွင်ပြပ်ပ ပုဒွင်သမ္ဘုဒွင်ဇှော်ဂှ်ဒွင်ဒုန်ရ။ ဆီကောန်ကိုက်
စိင်ရ။ လျှိုဂှ်စံက်ကရေက်ကွိုပ်ကိုမဲ့ လျှိုဗျု ထွက်ကဗျုမတ်
ဂှ်တှ် ကွိုပ်မတ်နကိုဇုန် လျှိုဂှ်ကရေက်ဗျု ဂှ်ဂှ်ဟ်တံင်ဂြု
ပွိုတ်ကြုတ် သံက်ကယျာပတိတ်စွာံကွိုပ်၊ ကရန်ဇကုဂွပ်စို၊
ကုတ်ဇိုင်ကုတ်တဲ၊ ရေက်မုဟ်၊ ရေက်လွှာ၊ ရေက်ကတောဝ်၊

ရောက်ပါင်း၊ စုင်ပရဟ် ပွတ်ဇွက်၊ လျှိုဗ်ဗလိက်ချ် လျှိုဗ်ပွက်သိုဟ်
စုတ်ချ်ဂမ္တံ ပွဲပါင်ဂပိုတ်ဒွင်တတ်တတ်၊ လျှိုဗ်ကိုစိင်လိုန် ဂစိုတ်
ထောံ၊ လျှိုဗ် အာကိုဟ်ဆာဲထောံအပွဲစီမှာသိုဒ်၊ ဇွမန်တံ ပုအဲ
ဟီလို ဂတပ်ဒွင် ပေင်စီကြိုင်ပေင်စီမှာသိုဒ်ရ။ နကိုနယ်ပယဲ
(၃၂)သတ်တံဂ်လေဝ် ကွးဘာမည်တံ ချိုတ်အာပိုင်ခြာလွိုဟ်ဟံ
မာန်ရ။

ဆဂ်ရောဟံသေင်ဏီ ရပ်ကွေင်ဒက်နင်ညးချင်ရာမညတံ
ဂ်တဲ ပွေပ်ခရိုင်စုတ်စာတ်စဲတဲ စံင်ပွေင်စုတ်ပွတ် စံင်ဂစိုတ်ထောံ
မွိုဟ်ဒွိတ်စာတ် ချိုတ်လေင်တူသေက် ဒ်အာပွေင်ချး ဘဲပွတ်
ကွးကွးဂ်ကို ပြကောဋိုကိုပြင်ရ။ ကလောမည်တံ “ဒွိတ်စာတ်
ဟီဂ် ပွဲချင်ဗောဟောင်ရ။ ချင်တုဟ်သ္တုင်လေဝ် ဗွာတံစံင်ထောံ
ဂ်ိုင်ကိုစာတ်ရ။” ဒွဲလျှိုဗ် ဒိုကိုတဲဏံ ချိုတ်အာချောဲတိုန်
ဟံမာန်ဏီရ။

ဆမွိုဟ်တြံ မွိုဟ်ပြခရိုင်တံသက်က်ဟံသေင်ဏီ အိုတ်ကိုခမီ
ချင်ရးမွဲမွဲချင်တော် ဗွာတံဗက်ရပ် ဒီပွေင်နင် ဗွာတံကိုကျင်
ကောံ ပွဲချင်ဗဂေါဝံ သိုဖအိုတ်ရ။ ဗွာတံဒီပကောံနင်ခမီမည်
တုပညာ အွာပိဋကတ်လေဝ်လိက်ပတ်တံ ဗွတ်ပိလ္လီ (၃၀၀၀)
ဇကုတဲ ပိဋကတ်ပိပါဠိအဋ္ဌကထာ ဘာသာမည်တံဂ် ဗွာတံကို
ကွဲဗျောံ ဘာသာဗွာတံရ။ ရာဇာဝင်နုခမီသင်ဟီတံ ဂိုင်ဖေက်

ဂဏှု လိက် ပတ်မန်ကွက်တဲ့ ပခက်ပျက်စွဲလပ် မအာကွပ်ဗျဉ်
မန်စါမ(စ)ကို (မ္မ)ရ။ ကွဲကိုဗွာတံတဲ့မှး ဗွာတံရပ်ဂစိုတ်
တတ်ထောံကံ ကိုစိင်ထွက် ကိုစိင်လိုန် စံင်ဂစိုတ်ထောံအိုတ်ရ။
ခမိမည် တွစညာလ္လီဂ် ဖောက်ဘဲဂစိုတ်တဲ့ ထောံချင်ကွာန်ဘုတ်
ဘာကွာ ထောံဒကာ ထောံမိထောံမ ဒလုပ်အာချင်သောံလဗုန်
ဇင်မှာဲတောံတဲ့ သောံ ပှးအာဘဲဂစိုတ်ရ။

ဆဂ်ဟံ့ကဏီ ပဲ့ဗွါချင်လျှင်တောံဂ်လေဝ် ဗွာတံတတ်ဂစိုတ်
ထောံပိလ္လီ (၃၀၀၀) ပြင်ရ။ လွှာ်ရးလျှင်တောံလေဝ် သဇ္ဇောတ်
ပွိုတ်သ္မာတဲ့ ဂဗျမ်လပ်ညံင်ထွံတဲ့ တတ်ကံဂစိုတ်ထောံရ။
ဒွဲတံဂ် မန်တံကော်ခစ (ထွံဒ်ဂအံ့သ္မာ) ရ။ ဗွာတံကိုလပ်ယျ
(သင်္ကန်းကျန်း) ဒိုလျှဟ်ရ။ ယာတ်သ္မာခမိ သင်မည်တံဂ်
ဗွာတံသွထောံယာတ်ဖိုတ်ဖိုင် ဗဖေင်ခမိသင်မန်တံဂ် ဗွာတံ
သွထောံနင်ကြာတ်ဖိုင် သွထောံတွဲချင်ဏမ် သွထောံထွဲတဲ
ချဟ်ချင်ပိုင်ချောံရ။ ကောန်ညးချင်ရာမညတံဂ် စိုပ်ပယျာံသ္မာထွံ
သက်ဟိုဟံ့မဲ့ရ။ လဂိုဒ်ယာံ ကရော်ကရောတ် ကရောတ်
တသပ် ဖျပ်လပ်ကွိုပ် လောဝ်ပင်လပ်တဲ ဂတဏာမုက်လွှာ်ကျာ်
မံက်တံတောံတဲ့ သြ ကျာ်ဓာတ်သော်ဂမျိုင် ဝိုင်ဂိုဂကူပိုအိုတ်ညိ။
(မိမယာဲ တပိုလေင်အိုတ်ရ။ ဗွာတံမိင်ဂ် (ယာတလိုင်)တဲ့
လ္လီကော်ခစမန် (တလိုင်)အိုတ်ရ။ မန်တံ လဂိုဒ်ယာံလင်ဇောဝ်

တ်အိုတ်ရ။ မိမိလေဝ် ဂွိုင်ဖေက်ကောန်ချိုတ် ကောန်ဂှ်
ဂွိုင်ဖေက်မိမချိုတ် ကောန်ဂှ်ဂွိုင်ကိုဒေံ ဒေံဂှ်ဂွိုင်ကိုကော ဒဒိုက်
အိုတ်ကောတ် စိုန်ရကရောတ်တသပ် ဗဂုဒိုင်ဗြဲချ်ရ မတ်ဂှ်
လေဝ် ဒှ်အာသွးသွး ဒးချိုတ်အာဘဲဗွာဒမြိုတ်တံ သိုဖအိုတ်ရာသွံ။

ဆဂှ်ဟံ့ကဏီ လွှာ်သ္တုတ်ချင်သဇို (သုဝဏ္ဏဘူမိ) တေံ
ပွန်လေဝ် ပွန်ဗွာတ် လုပ်ချင် စံင်ပလိုချင်၊ ကျါ၊ ဘုတ်ဘာ
တိုက်ပိဇကတ်လိက်ပတ်တံတိုင် ကွာန်နန်.ကွာန်ချင်၊ တက်
စုင်သရိုဟ်ထေဝံ ကောန်ချင်ကွာန် သိုခမိသင်မန် ကောန်ဂှ်
ညးဗျုချောတ်ဟံ့ရဲ ပန်ဗတ်ထွက်ဂစိုတ်တဲ လျီုဂြိုပ်ဒတတ်ကောံ
ဝါဇ္ဇော် သိုကောန်ဂှ်ချ်တံတဲ ဗွာတ်ဆိုညာတ် အကြာလဒေါ်
ဝါဇ္ဇော်တဲ ဂြိုပ်ထချင်ကျင်နကိုစိင်/ချေံ ဆံရပ်ကွင်တံင်ဂွံ သော်
ကျိပ် ထွက်တတ်ထေဝံ ကအ်ကိုသွင်လေဝ် ဂြိုပ်ဂွင် ရိုဟ်လွိုဟ်
ဟံ့မာန်။ လျီုကေတ်ကောန်ဇကုဟံ့ဂတာပ်တဲ ကပိုက်ထေဝံဗျေံ
လပ်ကောန်ဗျုန်ဂြိုဟ် ကောန်ချောင်မတ်တံတဲ ဂြိုပ်ပါအာဘဲ
ဂစိုတ်ဗွာတ်အိုတ်ရ။ လွဟ်ဒှဲဝံ မန်တံကော်ခစ (ဝါထေဝံ
လသာလပ်ကောန်) လက္ကရံ(ဝါကပိုက်ကောန်) ညးကော်စန္ဒ
အကြာချင်သဇိုကို ကွာန်တုင်ဒိုဂှ်ရ။

ဗိုကကုမည်ဒးကျင်ဒဒိုက် ဒးဒင်ပျီုပျိုက်ပျဲပျာ်ကျင်ကိုဗွာတ်ဂှ်
ပျဲးတံဝံ သွက်သ္တောံဗ္တောံစတ်ဂှ်ဟံ့မဲရ။ အိုင်ဇေယျရပ်စိုတ်ဒဇန်

ပလီပလတ်စံင်ပွင်ထောံ ပိဋကတ်လိက်ပတ်မည် ဂဏုမည်သုံ
ဗွာတံဆိုမ္မး ခေံတံဗာ်ဂစိုတ်ထောံသိုဖအိုတ်ရ။ ဆစိုတ်ပီဖ
ရိဟ်ကွက်လေဝ်ဟံ့ကိုသော်ရ။ ခမိသာမဏီ ပြမိန်လမာတ် ဣသိ
ခေံတြံပြုသောတ်ဖွော်ဟံ့ရဲ ဂစိုတ်ထောံမည်ဂြိုင်ဂွင်တဲ မည်တံ
ဒးချိုတ်အာဘဲပရာန် ရိဟ်လိဟ်ပိုင် ခြာဂွန်ဟံ့မာန်ရ။ ဗွာတံ
ပိုင်လဝ်ချင်မည်ဂြိုင်ကိုသွာံတဲ သွက်သောံဒက်ပ္ပန် ဘဝမ္မိဟ်တို
မ္မဲဝါပွန်ဂှ် အခေါင်လိက်ပတ်ကို အခေါင်ပရေင်ချင်ကွာန်တံဂှ်
ပိုတ်ကွက် ဂတက်စှော်အိုတ် ဒိုတဲလွဟ်ဝံဏီရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်(၁၁၂၁)ဂှ် သို့ဗွာအိုင်ဇေယျဇက်အာပွာန်
တိုန်ဗိုက်ချင်ဒျောဒျာရ။ ဇက်အာပွာန် ဝံ့ချင်ထဝါ ဝံ့ချင်တွင်သြီ
ဝံ့ချင်တံ့ ဝံ့ချင်ပြာတ်ဗြိဇွော်(ဖေတ်စုရီ)ပြာတ်ဗြိသောတ် (ရာတ်ဆ
စုရီ)တဲ စိုပ်စိုင်ချန်ဒျောဒျာ ပွဲသြင်ပလိုတ်ဂှ်တဲ သိုင်ဗွာအိုင်ဇေ
ယျ က္တီဒြယဲဂုဟ် ပွဲဋ္ဌာန်မရနက်ဂှ်ရ။ အခိုင်အိုင်ဇေယျ ဇက်
ထွက်အာပွာန်ဂှ်လေဝ် နနဲပွီပွိုက်ဂြိုဟ်စာလ္လိ။ ကောန်ဂဏုမည်ဂှ်
ကို ကောန်ဂဏုသေံ ညးချင်ကွာန်ရးသေံတံလေဝ် ပွဲမဒေန်ဒေန်
ဒးဒင်ပွီပွိုက် ဘဲပွာန်ဗွာအိုင်ဇေယျတံလေဝ် နွံမ္မဲမဂြိုင်ဂွင်
စိုက်စိုပ်ဗိုင်ချင် ဒျောဒျာတေံရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ စိုန်ရ အိုင်ဇေယျ
ဂြိုဟ်စာ ဒေန်ကြံကြံ ယုတ်မာဂလိုင်လိုက်လေဝ် နကိုပွာန်သေံ
ဇင်မှဲ ပွာန်သေံ ဒျောဒျာ ကောံ ဒပ်ပွာန်မည်တံပံင်ကောံ

ဒို့မဲ့ဒြဟတ်ညံင်အောင် မွဲစန်တဲ ကလေင်ပွန်ကြာပ်ဟိုက် ပွန်ဗွာ
သိုင်ဗွာအိုင်ဇေယျ၊ မြဟ်ဇော်ကိုဒြဟတ်တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်
(၁၁၂၂)သွာံ ဂိတုပသ် (၅)မံက် တဲသိုက်ဂ် သိုင်ဗွာအိုင်ဇေယျ
ဒင်ဒဝ်တဲပွန် ပိက္ခိုပ်တံ ဟံမာန်တဲ ပိုက်ဒပ်နက်ပွန်ဂစာန်ဒြပ်
ဒစ်နုချင်ဒျောဒျာရ။ ဂိတုပသ်(၁၃)စွက် တဲအဒိုက်ဂ်
ပွန်ဗွာအိုင်ဇေယျတံ ဒြပ်ဒ် ပေက်ပြးအာစိုပ်ကွာန်ယာဟောင်ရ။
နုကွာန်ယာဟောင်ဂ် ဒြပ်ဒ် ပြးဇးတိတ်အာဂွံင်ပယျိုတဲ
စိုပ်အာမေပြရ။ ဒပ်ပွန်မည်တံ ကြတ်ဟိုက်ဗ်ထွက်ဂ်
ဒိုပေါဟိုက်ပွဲမေပြ(ဗြဝတီ) ပွဲမညွာတ်ထတ် ဇော်ကိုဒြဟတ်တဲ
ပွဲဂိတုဇော် (၁၃)မံက် တဲသိုက်ဂ် သိုင်ဗွာ အိုင်ဇေယျဒးဘဲလွဟ်
မည် ချိုတ်အိုတ်အာ လမျိုဒေါပ်ဂြိုပ်မေပြ (ဗြဝတီ)လွဟ်မာသတ်
(ကွာန်ဗွာချိုတ်)တေံရ။ အိုင်ဇေယျဒးဘဲ ဗျဟ် တုညးဗညာ
စိင်တဲ ဒးချိုတ်အာရ။ ဒးထွက်ပွဲပါင်ကွက်ရ။

ကွာန်ဂ် ဟိုတ်နုသိုင်ဗွာအိုင်ဇေယျဒးလွဟ်မည် ချိုတ်အာ
ပွဲပေါဟိုက်ဂ်တဲ ကွာန်ဂ်ကွာန်ဗွာချိုတ်ညး ကော်စရ။
နုဗွာချိုတ်ဂ် ဝိပတ်အာတဲ မာသတ်သေံတံကော်စဒိုလွဟ်ဏီရ။
ဇွအိုင်ဇေယျဂ်ဗွာတံဒလိင်ပွက်ဏာတဲစိုပ်မုဟ်တံဖျိုက်ဖျဏာ
ကိုဖံင် အာစံင်တိုပ်ထောံ ပွဲကွာန်ဗြကွဲယျိုဗောတေံရ။
ပွဲသက္ကရာဇ် (၁၁၁၃)သွာံဂ် နဲအိုင်ဇေယျသွသို ပွဲမုက်ဆောင်

ပေါင်ရ။ ပွဲသက္ကရာဇ်(၁၁၂၂)သွင်္ဂဟ် အိုင်ဇေယျအာစိုပ်အနိစ္စခပ်
လ္လောပ်ဂြိုပ်မေပြရ။ နဒဲအိုင်ဇေယျဂှ် စိုတ်ဂြိုဟ်သ္တုတ်ဒဇန်
သဟာသီလောန်သန် ဂစိုတ်ကွေံခမိဂမ္တိုင်တဲ နှိဗပေင်ပသဲ
သွင်္ဂဟ်မ္တး ကောတ်ဏာချင်ဗွာတေံရ။ နှိသ္တုာ ယာတ်ယန်မ္တး
သွကွေံလွိုင်ဇိုင် (ဝါ) သွထေံယာတ်ဇိုတ်ဇိုင် လ္လှီသွဖုန်
လ္လှီသွယာတ်ဗဒါဒလာ လ္လှီသွယာတ်ယာ သ္တုာပြးဒိုင်အလုံတံ
ဒုာ်စီကြိုင်ရ။ သွဂွံသိုင် (၉) သွင်္ဂဟ်။

အိုင်ဇေယျစုတိချိုတ် အိုတ်အာလမ္တီဘဲလွဟ်မည်တဲ
ကောန်အိုင်ဇေယျ အိန်သေံတခေင်လံက်ဂးယျု သွသိုင်ဇကရာဇ်
ပွဲချင်မုက်ဆောင်ပေါင်ပွန်ရ။ သွဂွံသိုင်ပိသွင်္ဂဟ်တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်
(၁၁၂၅)သွင်္ဂဟ် ဂိတုကထိုန် (၁၁)မက် တဲအဒိုတ်ဂှ် နဒဲတခေင်
လံက် အာစိုပ်အနိစ္စခပ်ရ။ ဒေံတခေင်လံက်ဂှ် တခေင်မြချုဂးယျု
သွသီဇကရာဇ် ပွဲမုက်ဆောင်ပေါင်ပွန်ရ။ အတိုင်ဂကူမည်တံ
သဒးဒင်ပျီပျိုက် ပျဲပျာ်ကီဗွာတံဂှ် ဒုင်ဆက်အာတဲ ဗွဲကြံဏံ
ကောန်အိုင်ဇေယျမ္တုယျုတုညးစိုင်ဗွာင်ဂှ် သွသိုင်တိုန်နန်ချင်
ဗေု ဇူးအပါဇကုပွန်ရ။ ဂကူမည်တံလွင်သာဟံမ္တဲ
ကွန်ဂြိုက်စိုပ်ဒုာ် ဒွိတ်ရ။ မိက်သ္တုာရပ်လွဟ် ဗဒိုင်ကောံစွေဟ်ပ
လန် ပွန်ဂတးဂှ် ချပ်ဂွန်ဟံဂွံသက်က်ရ။

ဂကူမည်တံ ကျအာပွာန်ဗွာ အာစိုပ်ဒဒ်ဘဝဒိုက်ပွက်

နှလက်ထက်ချင်ဟံသာဝတီလို့တော်တဲ့ ဒကိပ်ပွန်မည် မှုံယှ၊
 တွဗန်ဂုံ စိန်ရတနာဘဲဇကု တွညးမဟာသေနာပတိဗညာဒလ
 ကျပွန်အဒင်ရပ်ကိုလေဝ် ဟံ့ဖျိန်ဖဲလို့ဇကုတဲ့ ညးကျော်ကောန်ပြ
 ဂမိုင် ဒကွင်လွင်စီသတိုင်ဏံရ။ ဗွဲကြံ စိုပ်လွင်ကွာန်ကံဂမ်
 ဣာံဂုံမိုဟ်သွက်သွောံစွောံပလန် ပွန်ဂတးကိုဗွာတံတဲ့ ဗွဲကြံဏံ
 ဖျေံဒွာဲ ပွဲချင်မုဟ်တံ့ရ။ ပွဲလက်ထက် တွညးစိင်ဗွာင်ဂုံ
 သက္ကရာဇ်ချင် (၁၁၂၃)သွာံ၊ တွဗန် ကျော် သရဲပွန်မည်
 ဂမိုင် လုပ်ပေါဗတိုက် စွောံပလန် ပွန်ဂတးကိုဗွာတံရ။ ဟိုတ်နု
 ဩဟတ်ပွန် အောန်လောန်နပွန်ဗွာတံတဲ့ စိန်ရ ဗတ်တတ်
 ဂစိုတ်ထောံ ပွန်ဗွာတံ ချိုတ်အာဗွဲမဂိုင်ကိုလေဝ် ကောတ်ဇူး
 ဟံ့ဂုံတဲ့ ချင်ဗျောဟံသာဝတီဂုံ နွဲဒိုင် ပွဲသွောံတဲ ဗွာတံဏီဖိုဟ်ရ။
 ဟံ့မိက်မင် ပွဲဘဝ ဒိုက်ဂွဲဗွာတံတဲ့ နကိုစိုတ်ဓာတ်ဆာန်ဂကူ
 ပုဇ်ဖျိန် လမ္ပိုကိုဂကူ မည်ဇကုဂုံ လုပ်အာပေါဗတိုက် လုပ်တပ်
 စွောံကိုဗွာတံရ။ စိန်ဂုံလေဝ် ဩဟတ်မိုဟ် ကျော် ဩဟတ်လွဟ်
 ဟံ့ချိုက်ပေင်တဲ့ ပေါဗတိုက်သွက်ဂကူမည် သွောံဗွးစးဂုံ
 ဟံ့ကလေင်စိုပ်တဲ ဒကိပ်ပွန်မည်တံဏီရ။ (မဲ့တဲဟံ့ဇူးဏီမူး
 မဲ့တဲသွးဂုံပေါအံင်ဇူးတို့ဏောင်ဂုံ ကျိုပ်သွိုပ်မည် ညးမပုဇ်
 လမ္ပိုကိုဂကူဂမိုင် ချပ်ဂွန်ကျော်ရေင်သွံအိုတ်ရ။ နွဲပိုက်ကိုချင်
 မိတ်မဇကု ဒိုက်ဇုတ်ဒတုံစိုပ်တံရ။) ကျိုပ်ဗိုတ်ရပိုတ် လမ္ပိုဗိုတ်

ရအိုတ် စိတ်ဆာန်ဂဏှဟံ့ကိုအိုတ်တဲ့ ဗွာပိုင်ချင်ဂွံပိုင် (၂၀)သွာံ
ပွဲသက္ကရာဇ်အင်္ဂါလိက် (၁၇၇၃)သွာံ၊ လက်ထက်ဒေံ အိုင်ဇေယျ
ဂ်ပုန် ဒကိပ်ပွာန်မည်တုညးဗညာစိင်အာဂတသွကိပ် တဲ
လုပ်ပေါဗတိုက်စွေဟ်ပလန် ပွန်ဂတးကိုပွာန်ဗွာတံရ။ ဣဂ်လေဝ်
တံ့အံင်ဇူးတဲ အတိုင်ဂဏှမည်တီ စွီဒိုင်ပေါအံင်ဇူးဂ် စွီအာပုန်ရ။

စိုန်ရတုညးဗညာစိင် ကေတ်ဇူးပွာန်ဗွာတံ ဟံ့စိုပ်ဒတဲ
ကိုလေဝ် ကျိပ်သ္တိမည်တုလွီတံ ဟံ့ဖျိန်ကျဲ စိတ် ဟံ့ဖအိုတ်
ထေံံ ဇဲလွီတဲ ပွဲသက္ကရာဇ်အင်္ဂါလိက် (၁၈၁၄)သွာံ၊
သက္ကရာဇ်ချင်(၁၁၄၇)သွာံ၊ လက်ထက်သိုင်ဗွာဖေံတံင်ဖယျာဂ်
ကျိပ်သ္တိမည် တုညးနဲစက်(သွီစချင်သေင်) သွကိပ်တဲ
လုပ်ပေါဗတိုက် စွေဟ်ပလန် ကလေင်ပုန်ဗတိုက်ကိုပွာန်ဗွာတံ
ပွဲမသ္တိတ်မြဟ် ဒှ်ပေါဗတိုက်ဇွေကိုဒြဟတ်ရ။ ဣဂ်လေဝ်
ကေတ်ပေါအံင်ဇူးဟံ့ဂံ့ဏီတဲပေါပွာန်သွက်ညးချင်မည်သွာံဗူးစ
းဂ်ဒှ်ဒုန်ညးဖိုဟ်ဏီရောင်။

သိုင်ဗွာတံဂ် ပိုင်ပြီအုပ်လဒီလဝ် ဂဏှမည်သိုကိုချင်မည်
ဂွိုင်ကိုသွာံတဲ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၁၈၆)သွာံ၊ လက်ထက်
“ဗဂျီတံင်” ပိုင်ချင်အင်ဝဂ် ကတီဒှ်ပေါပွာန်ကိုသိုင်ဂလာ
အင်္ဂါလိက်တံရ။ ပွာန်ဓါလွာ် ဗတိုက်ရေင်သ္တိ မွဲချိန်ခဏာတဲ
ပွဲသွာံ (၁၁၈၇)၊ ဂိတုဖေံရဂိုဏ် (၄)စွေက်ဂ် တုပစိုတ် ကွာန်

လိက်ကသုက် ပွဲကွာန်ဗွာမွဲယု၊ “ရန္တပိုင်” ပအပ်ချင်ကို သွိုင်ဂလာ အင်္ဂါလိက်တံရ။ အလုံ ကွိန်ချင်မည် ဗွာမွဲအိုသိုက် သဒးပွာပ် ပွဲသွေ့တဲသွိုင်ဂလာအင်္ဂါလိက်တံတဲ သွိုင်ဗွာကျအာ ပွာန်သွိုင် ဂလာအင်္ဂါလိက်တံရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၁၄) သွာံ၊ ဂိတုဖေရဂိုဏ် (၁၁)မံက်၊ တဲဖြဲဗတိက် ဒေ “ဗဂျီတင်” မွဲယု၊ “မေန်တင်” ကွိ သွိုင်ချင်အင်ဝရ။ ပွဲသွာံဂှ်ဟေင် ဒှ်ပေါဗတိုက်ကိုအင်္ဂါလိက် အလန်ဒုတိယတဲ ကွိန်ချင်မည်ဟံသာဝတီ၊ လျင်ဖာသီ သွိုင်ဗွာတံ အုပ်လဒီလတ်ဂှ် သဒးပအပ်ကိုအင်္ဂါလိက်၊ လုပ်စိုပ်အာ သွေ့တဲအင်္ဂါလိက်တံ အိုတ်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၄၀) သွာံ၊ “ဒိပင်” မဒှ်ကောန် “မေန်တင်” ကွိ သွိုင်ဝံနန်အင်ဝရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၄၇) သွာံ၊ ဂိတုကထိုန်၊ (၈)စွက်ဂှ် ဒိပင်တံ ဒှ်ပွာန်ကိုဂလာ အင်္ဂါလိက်တံ အလန်တတိယတဲ အင်္ဂါလိက်တံ ရပ်ဝံဏာဒိပင်ကောံဝွကျ်ရ။ ချင်ဗွာအင်ဝဂှ် လုပ်စိုပ်အာသွတ်တဲ သွိုင်ဂလာ အင်္ဂါလိက်တံအိုတ်ရ။

(သမ္ဘိ)။ နူလက်ထက်အိုင်ဇေယျတေံ ဒိုက်စိုပ်လက်ထက် ဒိပင်ဏံဂှ် တွောင်ဒတောင်သွိုင်ဗွာအုပ်စုပ် ပျီုပျိုက်လင်ဂကူမည်၊ ဒှ် (၁၁)ဒတောင်ရ။ ပွောင် (၁၁)ဒတောင်တံဂှ် သွိုင်ဒိပင်

ဒို့က္ခိယသုတ္တံတွင် နှစ် အဆက်သွင်ဗျာပိုတ်သ္မုတ်အာရ။
လုကံပိုင် (၁၁) ဒုတိယတံဂံ ဂဏုမည်မဲ့ အခေါင်မှိဟ်ဟံမဲ့လး
လးရ။ ဝံဆစိုတ်ဒို့မှိဟ်မဲ့ဂဏုကိုရ။ သေ့ဆယုမဲ့မလေဝ် ဟိုစ
မာန်ရ။ အခေါင်မှိဟ်မဲ့ ပါကျင်နဂဝ်ဝံမိတေံဂံ ညင်ရဒးအာ
သတ်တဲ ဣမိတံကိုရ။ ဆီသွံရအာ ကောံ ဗျာတံတဲ မည်ဒို့အာ
ဗျာပိုင်ကိုလှိဟ်ရ။ ဆဂ်ဟံသေင်ဏီ မည်တံဒးဒိုင်ဇိုတ်လဝ်တဲဗျာ
နကိုပရေင်ပညာလိက်ပတ်၊ နကိုပရေင်ဂဏု၊ နကိုပရေင် စွဲချင်
ကွာန်ဗျာ၊ နကိုပရေင်ပိုင်ဒြပ်၊ နကိုပရေင်ကိစ္စမှိဟ် မပ္ပံသွံဆီ၊
ဗြမည်ဒးဒိုင်ရပ်သွကောန်ဗြ ဂဏုမည်ညင်ဝံကွက် ဒးဖက်ကို
ဆီတြံဗျာပိုင်ဏံတံဂံလေဝ် ဂဏုမည်ပိုင်ကွက်အာ ရိုဟ်လှိဟ်ဝွန်
ဟံမာန်ရ။ ဟိုတ်ဂံရ ဂဏုဟံမဲ့ကိုတုနဲသဒးဒိုင်သုဝဲ၊ သဒးဒိုင်
ကိတ်၊ သဒးဒိုင်ဇိုတ်ကမ္မက်၊ သဒးဒိုင်ဇွတ် သေ့ဆစွံဇကုသးတဲ
ချပ်စိုပ်အာ အခဏ်ပွက်ရာဇာဝင်ဏံမူး စိုတ်ဂိ ဂြိုဟ်ဂတဝ်
ကောံကောံရ ကလောတံ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၇၃) သွံဂံ ဂဏုဗျာတံ လညာတ်
ကွးဖူး တိုန်တဲ ကွတ်ဒက်လဝ်ဂကောံ သွက်သောံဗြိုက်ပိုင်ဂကု
အဂီလိက်တံ နှုချင်မည်ဗျာဏံရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင်(၁၂၇၉) သွံ၊ ဂိတုဒိုန်(၂)မက်၊ နှုဂယး
(၄)နာဒိုကဝက်၊ တဲဗြိုက် ကသီတိ(တိချို) ကြိုဒ်ပွဲမဇော်ကို

ဗြဟ္မာတ်တဲ ကျာ်စေတီမံက်တ်ဒေါမ်လတ်စှော် ဒိုက်ဒအ်ဗြဟ္မာတ်
သိုကျိုပ်မွေင်္ကိုင် ဒတုံစှော်ဒိုတ်ရ။ အခိုင်ကာလသမယျာ်
သမ္မုင်ကျာ်စေတီ မွဲဒိုင်ဗွတ်သျှင် (၁၉၈)ဟတ်ရောင်။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၈၁) သွာ်ဂှ် ကျိုပ်သ္တိုပ်ဗွာတ် အာချင်
အေန်ဂလာန်တဲ ချပ်ဂွန်ကိုသိုင် အဂီလိက်တ် သွက်ဂွံဂွံသွးပွး
ချင်ပိုဏ်ရ။ ဆဂးဂှ် ကသပ်ဗွာတ် ဟံ့အာစိုပ်ဒတဲတဲ နကိုရဲလွိုင်
ဆက်လွိုင်ပိုင်လွိုင်ရ။ စိုပ်သွာ် (၁၂၈၂)ဂှ် ကွးဘာတ် ထွးဆန္ဒ
ဗကပ်ဗပေင်တဲ ချင်ကွာန်ချီဒရောင်ကလိုက် ကမိုတိုန်ကောံကောံရ။
ပွဲပေါထွးဆန္ဒဗကပ်ဗပေင်ဂှ် ခမိသာမဏီ သွာကမောန်၊ သွာ
ဗွတ် ပါလုပ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ရ။ ဟိုတ်နဟံ့မိက်ဒင်တဲဘဝခိုက် သွောတ်
ဘဝဂှဲတဲ ဒးထွးဆန္ဒဗကပ်ဗပေင်အလုံချင်မွဲရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၂၈၈)သွာ်၊ ဂိတုဝသ် .(၁) စွက်ဂှ်
ဘုတ်ကျာ်ခမိတူပွတ်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ် (၁၂၉၂)သွာ်၊ ဂိတုပသ်(၉)မံက်၊ ဗွံ(၉)
နာခိုက် (၁၅) ပါတ်ဂှ် က္တိတ်က္တိတ်ဒှော်ကိုဗြဟ္မာတ်တဲ ကျာ်စေတီ
မံက်တ် ဒေါမ်လတ်စှော် ဒိုပိုင်ခိုင်ရ။ ပွဲချင်ဗဂေါလေဝ် ပွတ်တူ
မိုတ်ချိုတ်အာလို့ရ။ မိုတ်ဟံ့မိုက်သိုဋ္ဌာန် မွဲဋ္ဌက်(၁၀၀၀၀)ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ် (၁၂၉၂)သွာ်ဂှ်ပွန် ပွဲလ္လာအရှာ်ကျာ်စေတီ
လျှင်တေံ ဂမိမ္မဲဂမာတိုန်ကျာ်၊ သာ်ဒက်သို ပွဲမုက်ကျာ်ပဋိမာရုပ်၊

၅ နှစ်ရှင်ဂစိုတ်၅ တော်၅ ဗူးတိတ်ကျင်တဲ့ ပြိပ်ဒတိုန်အာကျာ်စေတီ
လျှင်တော်ရ။ လွန်ပလိုတ်စေတီလျှင်၅ ပွတ်တူတဲ့တူကျောံကျင်
လွန်သောပါန်၅ ဝံင်ဗွံက်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ် (၁၂၉၂) သွံ၅ ပွန် သယျာသာန် (နာဲစာန်)
ဂကူဗွာ ကျီဗဒ်သပုန်စွေဟ် ပလန်ကိုအဂီလိက်တံရ။ ဗွဲကြံဏံ
အဂီလိက်တံ ရပ်ဝံသယျာသာန် (နာဲစာန်)တဲ့ ဖျံထံင်ဇုက်
ဂစိုတ်ထောံရ။ ကသပ်ညးတောံဟံအံင်ဇူးရ။ ဗွာကိုဂလာလေဝ်
ကျီဒ်အမိကိုရ်ရေင်သွံရ။ အခိင်သပုန်ဇွေကျီဒ်၅ သွာကဗျောန်
သွာဗူတံ လုပ်ပေါ်ဗတိုက်ဗွဲမ၅ ဝိုင်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်(၁၂၉၉)သွံ၅ ချင်ဗွာဏံ ပါတိတ်နုချင်အိန္ဒိယ
တံတဲ့ အုပ်ဓုပ်လဝ် (၉၂)ဌာန၊ နကိုအမာစ် (၁၃၂)တူ ဒိုကိုစိုပ်
သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၉)သွံ၅ ဏံရ။ စိုန်ဝံအုပ်ဓုပ်လဝ်ဂလိုင်၅
ကိုလေဝ် ဒးမံင်ဒိုင် သွပ်တဲအဂီလိက်တံဏီရ။

ပွဲကိုသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၀)သွံ၅ ကျိပ်သ္မိပ်ကွးဘာ
ကျောံ သွာကဗျောန် သွာဗူဂမ္ဘိုင် ကတီဗဒ်ကလိုက်ကမီ
ဒကိုချင်ကွာန် ဌာန်တောံ ဌာန်ဏံအိုတ်ရ။ သွက်ဝံဝံအခေါင်
သွးပွးချင်ဏံတဲ့ နကိုနဲစတိတ်၅ ကျောန်ဒိုင်အိုတ်ရ။

သက္ကရာဇ်ချင်(၁၃၀၀)သွံ၅ သက္ကရာဇ်အဂီလိက်
(၁၉၃၉)သွံ၅ မည်တံဒက်လဝ်ဂကျောံမဲ့ မွဲယျု “ဂကျောံဗော်

သွေးမည် အလုံချင်ရာမည်” ဂးယျာရ။ ဆဂးဂှ် ဂကောံဗော်ဝံ
ကျောန် ပရေင်ချင်ကျောန်ဟံဝံ ညးတံဗျေလပ်သ္မောဝံ” ရ။ ဂကောံ
ဗော်ဝံ ပရေင်ချင်ကျောန်ဟံဝံ ကျောန်ဟံဝံတဲ သွက်ချင်မည်သ္မောံ
ဗူးဗးဂှ် ဟံဝံင်အာတ် ဟံဝံင်-ကွာင်ကရေရ။ ညးလျှိုတံဟိုစ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၀) သ္မောံဂှ် သွန်သွံင်လုပ်ပွဲဗွဲစက်
သွိုင်ဂိတုသ္မောံညာတ်ကောတ်ရ။ ပွဲသ္မောံ (၁၃၀၂) ဂှ်ပွန် အဂီလိက်၊
အမေရိကာန် ကျောံဇီပုန် (ဂျပါန်) တံ ဟိုတ်လိက်လလောင်တရး
သွက်သ္မောံဝေင်ပွာန်ဟိုက်ရေင်သ္မောံတဲ ကပ်ပွာန်ဗူးတံဒုတိယ
ကျိဒ်ဇ္ဇော်ကိုဒြဟတ်ရ။ အဃောပွာန် ဓါလွာ်ဟိုက်ရေင်သ္မောံ
ကျိပ်သ္မောံဗွာနာဒဲဒပ်အံင်ဆာန် ကျောံ သင်ဃာတ်အရဲပွာန်
(၃၀) တွ၊ ကွတ်အာချင်ဂျပါန် (ဇီပုန်) တေံတဲ ဇ္ဇောန်ကွတ်ပွာန်ရ။
ပွဲသ္မောံဂှ်ဟေင် နာဒဲဒပ်အံင်ဆာန်တံ ကောံဟိုတ်နင်ပွာန်ဂျပါန်တံရ။
အခိုင်နာဒဲဒပ်အံင်ဆာန်ကျောံ သင်ဃာတ် (၃၀) အာချင်သေံ
အာချင်နီပေါန်ဂှ် မည်ပိုဟံ ပါဏီရ။ ဃောမင်ရင်ဒိုင်ဇိုင်ညးတုဟ်
ဃောချီဒရာင်ခိုဟ်ရ။

ပွဲသ္မောံသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၂) ဂှ်ပွန် ဂျပါန်တံ စိပ်ကျင်ချင်
မည်ဗွာဏံတဲ ဟိုက်ကိုအဂီလိက်တံ ပွဲချင်ပိုဏံ ပွာန်ဇ္ဇော်
ကျိဒ်ပွဲချင်ပို ဟိုင်ပိသ္မောံတဲ (၁၃၀၃.၁၃၀၄) ဂှ် အဂီလိက်တံ
ကျအာပွာန် ဂျပါန်တံဒိုတ်ရ။ ချင်မည်ဗွာ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင်

(၁၃၄၀)သွား၊ ဂိတုမြေကြွသိုရ် (၂) မံက်တဲဗုဒ္ဓဝါ၊ ဓါနာဒ္ဓိ သင်တဲဗုဒ္ဓံ ကျင်လဓိအာတ် ဒေါမ်လင်္ဂ်ရဲရ။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၇) သွား၊ ဂိတုဘတ် (၁၀) မံက် တဲဗုဒ္ဓဝါ၊ အရှင်ကျင်သင်လင် ဗွဲဒိုသ်အဝဲဗုဒ္ဓံ လင်္ဂ်ရဲ မွဲကရေက် ရ။ ပွဲသွားဂ်ပွန် ဂိတုကထိုန် (၅)မံက်၊ သက္ကရာဇ်အဂီလိက် (၁၉၄၆)သွားဂ် မည်တံဒက်လင်ဂကောံမွဲ မွဲယု၊ ဂကောံ ဖော်မည်ကောန်ချင်အရင် စွံဟန်လင်ဂအုပ်ဌာန ပွဲဘာကျင်သြို မည်ရ။ ဖော်ဝံ ဒှ်ဖော်ကောန်ပရေင်ချင်ကွာန်ရောင်။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၇)သွားဂ်ပွန် နဒဲဒပ်အံင်ဆာန် သွကိပ်ဂကုဗ္ဗာတံ ပံင်ကိုကောန်ချင်အရင်ဂမ္ဗိုင် ပံင်ကိုအဂီလိက် တံတဲ လုပ်ပေါ်ဗွိုက် ထေင်ပွိုတ်ထေင်ပွာန်ဂျပါန်တံ နုချင်မည်ဗ္ဗာ ဏံပွန်ရ။ ဂျပါန်တံ ကျပွာန်ဖျေကွဲလွဟ်အိုတ်တဲ ပွဲသွားဂ်ပွန် ချင်မည်ဗ္ဗာ ဓာလေင်စိုပ်သွင်တဲ အဂီလိက်တံဏီရ။ ပွဲပေါ်ဗွိုက်ဝံ သွင်ပွာန်မည်ပို ပါလုပ် (၃၀၀၀)တု ကောန်ပွာန်ဗ္ဗာထပ်လှို (၇၀၀၀)တု လုပ်ပေါ်ဗွိုက်အိုတ်ရ။ နဒဲဒပ်အံင်ဆာန်ဟို။

သွက်ဝံကလိဝံ သွးပွးချင်တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၈)သွားဂ် ကျိပ်သြိုဗ္ဗာ နဒဲဒပ်အံင်ဆာန် တခေန်မု၊ တခေန်ဘစိင်၊ ကျပ်ညိုင်၊ ဘဖေ၊ နဒဲစပ်တံ သိုမ္ဗိဟ်တြ အာချင်အေန်ဂလာန် တေံမွဲဝါပွန်ရ။ ဂိတုမာဃ် (၆)မံက်

(၂၇/၁/၄၇) ရှိ ကျွဲပြည့်ပြည့်ဗွာပန်တွတ် တုပ်စိုတ် ကျောန်လိက် ကုသုက် ထွက်ယူပျို့မွှော်တဲတဲ တခေန်ဘစိင်၊ နဲစပ်တံဟံ့တုပ် စိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုလညာတ်ဝါဒ ဟံ့တုပ်တဲ ဒကးအာစါလွး ကသပ်ဟံ့အံင်ဇူး မဒးကလောင် စံကျင်က်က်ရ။ ကသပ်လီလ်ပါ ဒကးတိတ်အာစါကရောက်တဲ သွက်ဝံ့ကလိဝံ့ အထံက်ပင်ခြ ဟတ်ကောန်ချင်အရင်ဂမ္ဘိုင်ရှ် ဒှိတာလျိုင် နဲဒပ်အံင်ဆာန် ပွန်ရ။ ညးဇော်ကျွဲပြည့်ပြည့် နဲဒပ်အံင်ဆာန်လေဝ် ဒးဒုင်စအသံ ကောန်ချင်အရင် ဒးကေတ်ခေညီသာကို ကောန်ချင်အရင်ဂ မ္ဘိုင်ရ။ သွက်ဝံ့ဗွီကောန်ချင် အရင်လေဝဲတဲ အံင်ဆာန်ဗက ပိုက်ရ။

အဃောဗွဲဒိုင်ပွော်ပထောင် အခေါင်သွးပွးရှ် ညးဇော် သွးပွးရှ် ညးဇော်ကျွဲပြည့်ပြည့်ဗွာ နဲဒပ်အံင်ဆာန် ဝေင်ကွဟ် ပ္တိတ် ကသပ် ချပ်နယ်သွက်သောံ ဒလုမတ်ကောန်ချင်အရင်ဂမ္ဘိုင်တဲ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင်(၁၃၀၈)သွာံ ဂိတုမာဃ် (၇)စွက် (၁၂/၂/၄၇) ရှ် သွသဘင်ကောံခေဂီဝီကျီဇော် ပွဲချင်သေံဒ ကုတ် သမ္ဘင်ကျာ ပွဲချင်ပေန်လုင်ရ။ နူကျီညးဇော်စူးကောန်ချင်အရင် ညးဇော်ဝံ့ချင်(၂၂)တွတ် တိုန်ကောံခေဂီ ပွဲသဘင်သီကျီ ဇော်အိုတ်ရ။ ပွဲသဘင်သီကျီဇော်ဝံ့ တုပ်စိုတ်သ္မုတ်သွာတ် ဖျံလပ်သောဝ် (၄) တင်သ်ဝံ့ရ။

(၁) ဂဏုမချိုက်ပေင်တ်ကို ရာဇာဝင်ကို

(၂) ဂဏုမချိုက်ပေင်တ်ကို ဒွက်ပယျိုတို့ရးဗွးတိတူဟ်ခြာကို

(၃) ဂဏုမချိုက်ပေင်တ်ကို သဘာဝပိုန်ဒြပ် မတိတ်နုတ်ချ်တို့ရး
ဇကုဂ်ကို။

(၄) ဂဏုမချိုက်ပေင်တ်ကို အရေဝ်ဘာသာ လိက်ပတ်၊
ယေန်သွာင် တွဟ်ခြာကို

ဂဏုလီဟံ့ရဲ ချိုက်ပေင်တ်ကို လကျန်အဂီ (၄) တင်ဏံမွဲ
ပါပရအ်ကိုချင်ထေက်၊ ဒက်ပ္ပန်ကိုန်ချင်ဇကု ဗွဲတွဟ်ခြာ
ထေက်ရ။ သူတ်သွာတ်ဖျေလပ်သွာင် လဒေါင်ပရိသာတ်
ဂမ္တိုင်တဲ သွစုတ်သမ္တီ ချူလပ်လိက်ကသုက်ရ။

ဆဂးဂ် ပွဲကာလတိုန်ကောံခရီ ပွဲသဘင်သီက္ခီဇ္ဇော်ဂ်
ညးဇ္ဇော်စွးဂဏုမည်တံ မွဲသွာတ်ကိုလေပ် ဂွဲဟံ့ဆီဟံ့ပါလုပ်
ပွဲသွင်သီက္ခီဇ္ဇော်ဂ်တဲ တုပ်တ်ညင်ရဲ ကွာတ်လပ်မတ်ဂဏုမည်
ပိုကိုရ။ ကာလ လုပ်ပေါဗတိုက် ဒုင်ဂစိုတ်ဖအိုတ်လပ်လမျိုဂ်
မည်ကိုဗွာ ဒုင်ဂစိုတ်တုပ်ပ် ဒုင်ဖအိုတ်လမျိုမွဲစွဲ၊ ကာလညောန်
ကြပ်ကျိုင်ကိုဂွံအခေါင်သွးပွး၊ ကြပ်ညန်ကိုပါပရအ်စအာဲတွဲ
ကောန်ဂဏုဂ် တးပါထေဝံ ဂဏုမည် ဟံ့ကိုလုပ်ပိုင်သဘင်သီက္ခီ
ဇ္ဇော်ရ။ မွဲဟ်ညာဏ်အလီ ဒုစရိုတ်စိုတ်ယုတ်မိုတ်ဏံဂ် စိုတ်တံက်
ထလံက်ဒနက်ဒွင်ကောံကောံရ။ ပွဲအရာဏံဂ် ဒဒိုရ ဂဏုမည်

မဲ့ချောက်ကိုလေဝ် ဟွံဂွံအခေါင်တိုန်ကောံခရီ၊ ပွဲသဘင်သီက္ခိ
ဇ္ဇော်ဂှ်တဲ အံင်ဆာန်တံ ကွာတ်လဒ္ဒိ စိုဗဒန်လပ်မတ် အခေါင်
ဂကူမည်ဏောဝ်ဂှ် တွးပြာကဋ်ကွးဒွင်ပွဲစိုတ်ရ။ ပွဲအရာဏံ
ဂကူမည်ပို ဒးအလီချင်မည်ဂှ် တွးပြာကဋ်ကွးဂတပ်ဒွင်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၉)သွံ ဂိတုစဲ (၄)စွက်
ရဲကောန်မျူနော်ဗွာတ် တပ်စွေဟ်ပွန်ဂတးကို အလီအသီ
ဗွာတ်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင်(၁၃၀၉)သွံ ဂိတုခွဲသီ (၂)မက် တဲသိုသဝ်၊
နူဂယး (၁၀)နာဋီ (၄၅)ပါတ်ဂှ် ဃောကောံခရီသီက္ခိဒွင်
ပွဲပါလီမာန် (ရှင်ဝန်ဇ္ဇော်) နဲဒပ်အံင်ဆာန်၊ တခေန်မျူ အူဝေန်
ဒီဒုတ်ဘချပ်၊ ကရေင်မာန်ဘခိုင် သေံဇ္ဇော် ညောအ်မာဲပွန်၊
မေတ်သတာရာဇာတ်၊ အူအံင်မိုင်၊ မိုင်ထိုတ် မှိုဟ် (၉)တု
ဒးဒုင်ပန် နကိုလွဟ်သေနာတ်တဲ စုတ်ချိုတ်အာရ။ ချင်လျိုင်
ကလိုက်က္ခိ ဇ္ဇော်ကိုဒြဟတ်ရ။ အခိုင်ကြပ်ကိုဂွံသွးပွးချင်ဏံဂှ်
ဂကောံပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်လေဝ် ချီဒရောင်၊ သွဟိုတ်ကို
နဲဒပ်အံင်ဆာန်တံ ဒးကံလွဟ်တဲ ချင်ကွာန်ကလိုက်က္ခိရှုသံင်
အယောမံင်စဝါတ်ဂါတ်ဂှ် ဂကူမည်ပိုမတ်တွးတိုန် ညံင်အကး
ဗွးမတ်ဗြဲကိုရ။ ဂကူမည်ပို။ မှိုသံကသပ်သျှင်လညာတ်သွေ
ကွဟ်သွဲတံဂှ် ဒက်ပွန်ဂကောံ မပ္ပံ(ဂကောံဗော်မည် ကောန်ချင်

အရောင်) (ဂကောံဖော်သွးမည် အလုံချင်ရာမည) တံအိုတ်ရ။
 အယောအနိန်မည်တံ မင်စွီဒွံင် အခေါင်ချင်မည်ဂှ် ပွဲ
 သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၉)သွာံ ဂိတုပုသ် (၉)စွက် တွဲအိုတ်
 သက္ကရာဇ် အဂီလိက် (၁၉၄၈)၊ ဂိတုဂျာန်နဝါရီ (၄)ဂှ်
 ချင်မည်ဗွာပိုဏံ ဝံသွးပွး သွောံတိတ်ဗွးစးအာ ' နူသွောံတံ
 အဂီလိက်တံရ။ အခိုင်ဂှ် ရဲဖော်(ဖဆပလ) မြုဝန်နဲနဲဒွံင်ရ။
 အဝီနွံဒွံင်ပွဲတဲဗွာတံ ဖအိုတ်ရ။ ခြာဟံလအ် ဂကူကရောင်၊
 ကချင်၊ ချင်၊ သေံဇွော် ကယျာတံဂှ် ဗွာတံထွတ်ပျိုန်ကိုတို့ရး
 ဗျဟ်ဟ်အိုတ်ရ။ မည်ကို ယခင်တံဂှ် ဗွာတံဟံကိုတို့ရး
 ဗွာတံတးပါထောံရ။ ဂကူမည် ဒုင်ဂစိုတ်လင် ကရောံဂကူဗွာ၊
 နကိုဘဝနဲ ဒပ်ဒကိုပ်ပွာန် သရာဲပွာန် (၃၀၀၀) တွတံဂှ်
 ဒှ်ညံင်အရော်ညးဟိုစ " ကလောင် အကြာကဝေက်၊ ပေက်ကို
 ညးစခိုဟ် " ဂှ်ကိုရ။ မူသ် ဟံတောင်တိုန်ရ။ အတိုင်သွောတ်ဝါဒ
 မဟာဂကူအုပ်ဂိုပ်ဂတာတဲ ကွာတ်မတ်ဖြောတ်ဆီဂကူမည်တံဂှ်
 ဗွာတံကလောင် ရပ်စပ်၊ ကလောင်ပျိုပျိုက်ကျင် နကိုနယ်စွဲ
 စတ်တံကြိုင်င်ပွန်ရ။ အတိုင် သွောတ်ပဒေသရာဇ်ဗွာ
 နူလက်ထက် နဲအိုင်ဇေယျတံဂှ် ဗွာတံ ကလောင်ရပ်စပ်စကာ
 လ္လှူကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင်တဲ မည်မဲ့ဂိအိုတ် လောင်အိုတ်ရ။
 နကိုသွောတ်ဝါဒမဟာဂကူဗွာတံ ကွာတ်မတ်ဖြောတ်ဆီ

ဒို့ဥက္ကဋ္ဌ (လှဟ်) ဥက္ကဋ္ဌဗော်ချင်မန်တို့ နဲယိုကျေနမဒ်ရ။
 နဲစာန်ဒ ဒိုညးရောင်တွင်ဖိုလ် ရ။ “ဗော်မည်ကောန်ချင်အရင်”
 ကောံ “ဗော်ဂဥပ် သွးပွးမန်” တံဝံ ပရောင်ချင်ကွာန်တုပ်၊
 ကမ္ဘောန်တုပ်ဂို ပံင်ဗ္ဗောံတဲ ကွာန် မွဲစံရ။ လုပ်အာပေါဗတိုက်
 ပွဲသွောင်မွဲစံတဲ အာတ်အခေါင် ကောန်ဂကူ ပွဲညး တွအဝို
 အလိုအသီဗာ (ဖဆပလ) မြုန် နဲနုတံ ဗွတ် (၇) တင်ပွန်ရ။

- တင်ဂကူမန်တံ အာတ်လင်အခေါင် (၇) တင်ဂိုတုန်
- (၁) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ အလုံတို့ရးချင်မည်မွဲ သွးဗ္ဗောန်ကို
 လိက်ပတ်မည် ပွဲဘာအလိုအသီတံဂိုမွဲ
- (၂) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ သွးစကာရပ်စပ်လိက်မည်
 ပွဲမပ္ပိုင်နဲဗစာ တံဂိုမွဲ
- (၃) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ သွးပြင်သွဲချူစုတ်ယုဗတ်မည် ပွဲမပ္ပိုင်
 ရင်ဂိုင်သာန်သဗာန်တံဂိုမွဲ၊
- (၄) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ ချူလိက်ကို ပျီဗိုတက်တရးပွိတ်
 လိက်ပတ်မည်ကို သွးကိုအခေါင်ပွဲမသွးပွးချိုက်က်ပေင်င်ဂိုမွဲ၊
- (၅) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ သဒးကိုအခေါင်ပရောင်ချင်ကွာန်တံဂိုမွဲ၊
- (၆) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ အတိုင်အခေါင်မ္ဗိုဟ် ပရောင်ကမ်မည်
 တံဂို မည်တံဖန်က်ကမ္ဘောန်မာန်ဟိုဂိုမွဲ၊
- (၇) အလုံကိုန်ချင်မည်မွဲ ပရောင်ပိုန်ဒြပ် အတိုင်ကသပ်မည်တံဂို

ဒးကိုအခေါင်ဗွဲမချိုက်ပေင်ဂှ်မွဲ၊

အတိုင်အခေါင် (၇)တင်တံဝံ့ မည်တံအာတ်ကောတ်၊ ဗွဲရေ
ပွဲလတူညးတုအဝိုအလိုအသီပွာန် ဗော်(ဖဆပလ) မြှဝန်
နဲနဲတံတဲ မြှဝန်နဲနဲတံ ဟံ့ကိုအခေါင် တးပါထောံ ဗွဲမရိုင်
ဒဇန်ပွန်ရ။ နကိုဝါဒမဟာဂကူဗွာ မိက်ဝံ့ဇိုတ်ကမ္ဘက် ဖအိုတ်
ထောံ ဂကူမည်ကို၊ နကိုသွောတ်သိုင်ဗွာ အိုင်ဇေယျ မဒဇန်
ဒဇောတ် ယုတ်မာလင်လတူမည်တံဂှ်ကို မြှဝန်ဗွာနဲနဲတံ
ကလေင်ရပ်စပ်စကာ မိက်ဝံ့အုပ်ဂိုပ်ဂတာတ် ကောတ်ပရဲ ဆျက်
တူင် မိက်ဝံ့ဝးကံသုင်ဆီဂကူမန်တံဂှ်ကိုတဲ ညးတုအဝို အလို
အသီပွာန်ဗော်(ဖဆပလ) မြှဝန်နဲနဲတံ ဟံ့ကိုအခေါင်
“မည်ကိုဗွာဂှ် တုပ်ပရ။ နဲနဲဂး မည်ကိုဗွာဂှ် မပ္ပံအာကျင်
စသုင် မံင်စံင် ဗိုက်လ္လက် ယုဗွာတံဂှ် တုပ်ဒိုင်ညးသွံသီဖအိုတ်ရ။
သွက်ဒးကရော်ပွိုတ်ချင်မည်တုဟ်ခြာ သွက်ဒးကိုအခေါင်ကို
ဂကူမည်တံဂှ် ဟံ့မွဲသက်သက်ရ။ မည်တံဝံ့လေဝ် ဗွာတံဝံ့ကို၊
ဗွာတံဝံ့လေဝ် မည်တံဝံ့ကို တုပ်ဒိုင်ညးသွံရ။ မုဂ်လေဝ်
ဒးပါဝးကို မည်တံ ဟံ့မွဲရ။ ဂလာန်မြသင်ဝံ့ နဲနဲတံ
ကလေင်ဟိုပွိုတ်လပ်ရ။ အခိုင်ဂှ်တီကွး ပိုမည်ဒးဒင်ပျိုပျိုက်
လွိုန်ပပိန် အခိုက်နာနာသင်တဲ အလုံကွာန်ရးမည်အိုသို၊
စိုတ်ဂိဒဇောတ်ကလိုက်ကို ထဲထင် ဂှဲဝံင်ဗွးစး ဂတးပလန်

တပ်စွေဟ်ကိုဗ္ဗာညာဏ်အလီတံအိုတ်ရ။ အတိုင်လဟီနဲနဲနွံ
မိက်ဂွံကိုဂကူမည်တံ ကျွံသွင် ကွက်လေင် အိုတ်သုန်ဂြာမ်
တို့ဗိုက်ဗွန်အာ ပွဲလိက်ဏံတဲ (ဝါ) ဗ္ဗာတံ မိက်ဂွံဂိုတ်ကမ္မက်
ဖအိုတ်ထေဝံ ဂကူမည်တံတဲ နဲနဲမဒးဟီပိုတ် ဗိုဂလာန်သမ္မီရ။

(တင်သမ္မီ) ယုယုာ ယေန်သွင်ကျိုင်ကျပ် ဗိုက်လွက်
မည်တံဂှ် ဗ္ဗာတံဂိုတ်ကမ္မက်ထေဝံ ကွက်အိုတ်အာတဲရ။
ညးလိုက်တံ မိင်ဒးယုပို ညာတ်ဒးကယိုင်ရပ်သတ်ပိုလေင်
မည်ဟာဗ္ဗာဟာ ညးတံဟွံတီရ။ ညံင်ယုမည်ပို ကယိုင်
ဗိုက်လွက်ပိုသွောံမက်ဂတပ် ပြာကင်ကျိုင်မာန်ဂှ် ဝိန်ရဟံလ်ထွး
ကိုလေင် ညးလိုက်တံ မိင်ယုညာတ်ကယိုင်ပိုမွဲး ညံင်ညး
သွောံတီကေတ် “ဂကူမည်” ဂှ် တာလျိုင်စိုပ်ကျိုင်လွှပူး
ညးသွတ်ပရဲတံတဲရ။ စိုညာတ်အာ အန္တရာယ်ဂကူအနာဂတ်
ဂတတေံတဲ သွက်ပူဇ်သွးလမ္ပီ သွက်ဂကူဇကုအိုတ်ညီ။
အရေင်လိက်ပတ်ယေန်သွင် ပြဝေဏီအခေါင်အဝိုဂကူ (၄)
ပြကာဂွံ ဒးလုပ်အာပေါဗတိုက်မဲ့စွံရောင် ဂကူသွောံတန်တံ
သုင်ဖမိုင်မာန် စွံသတိညီ ဒွဲဏံ။

ဗ္ဗာတံဒှ်စေင် ဂိုင်ဖေက်ဂကူမည်တံ ဇော်မောင်မက်ဂတပ်
သွင်တိုန်အာ နမပ္ပံကဆံင်ပညာ၊ ပရေင်ပိုန်ဂြပ်၊ တီသုင်၊
ဂိုင်ဖေက်မည်တံ ကလေင်ဒှ်တုနဲ မိက်ဂွံသွောံဂိုတ်စဂကူမန်ပို

ဖဲဖဲပွန်တဲ ဝါဒမဟာဂကူ ကွာတ်မတ်ဇြောက်ဆီ လီဝွံက်စွဲ
ငိုတ်ဖအိုတ်ကမ္မက် ဂကူညးတွဟ်ဂှ် ဗွာတ်ဟံ့မိက်ကွာတ်
အေအ်ပိုတ်တဲ ဟံ့ကိုချင် ဟံ့ကိုအခေါင်ကုမန်တံရ။ အယော
ကျိပ်သ္တိပ်မည် ဂကူမည်တံ အာတ်ချင်မည် ကေတ်အခေါင်ဂကူ
ထွးကျင်ဆန္ဒအပွဲဗွဲသ္တော်ဂှ် ဗွာတ်လေဝ် လေဝ်အဝီစွဲ
ဂွဲပနေတ်ဒုဟ်တင် လ္တူဂကူမန်တံတဲ ပါနုဒးကိုချင်မန်ဂှ်
ဗွာတ်ကိုနင် (မကံခိုတ်) ပန်ဂစိုတ်ထောံ ကျိပ်သ္တိပ်မန် ညးချင်
ကွာန်မန် ခမိသာမဏီတံတဲ ဂြိပ်ဒ်ပုဒး ဒးကျောန်အာ ပရေင်
ဂကူမန် မူးသ္တော်ရ။ လ္တူဂှ် ချေပန်ဂစိုတ်ထောံ စံင်ကွာန်၊
ပွေင်ဒြပ်သ္တိဋ္ဌာန် လ္တူဂှ် ချေရပ်ကျေင်ဒက် စုင်တက် ဇေက်ဏာ
ပြိုက်ခိုင် စုတ်ထောံထံင် သ္တိစာတ်အိုတ်ရ။

လုပ်ကျင်ပေါ်ဗတိုက် အာတ်ကျင်ချင်မည် ထွးကျင်ဆန္ဒ
သွက်အခေါင်ဂကူမည် ပွဲသ္တော် ဗွဲမစိုတ်သိုဟ်ဂှ်လေဝ် ဗွာတ်
တံက်စွဲတံ ဟံ့ကိုချင် ဟံ့ကိုအခေါင်ကောန်ဂကူဏီမူး ဝှံင်တရ
သွက်ဂွဲ ကျောန်ပွဲသ္တော်ဟံ့ဗွဲတဲ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၀၉)သွာံ
ဂါမ်လုပ် (၁၃၁၀)သွာံဂှ် မည်တံ ကဆံင်ဇိုင် ဂါမ်ဇက်တိုန်
(ပါ.ပုင်) ဒတိတ်ဂြိပ် ရပ်လွဟ်တင်စွေဟ် ပွန်ဂတးကိုဗွာရ။
ဖျိန်အပ်လမ္ပီကို ကျင်ခေ်သင်မိမအွာ အနန္တဂုဏ်မသုန်ပြကာတဲ
လုပ်ပေါ်ဗတိုက် သွးလမ္ပီ ပုဇ်ဆီဖျိန်ဂြိဟ် သွက်ချင်သွက်ဂကူ

ကိုမည်တံ လုပ်ပွဲတဲကွဲနီချင်ရ။ (တဲကွဲနီချင်ဟိုဂ် သွဟိုတ်ကို တဲကောံရီ သွလဝ်သဘင်သီကွီဇွော် ပွဲချင်သေံ ဒကုတ် သမ္ဗင်ကျာ ပွဲချင်ပေန်လုင် သွာံ (၁၃၀၈) ဂိတုမာဃ် (၇)စွက် (၁၂/၄/၄၇) တေံ တဲစိုပ်ဂိတုအင်္ဂါလိက် ဖေဖော်ဝါရီ (၁၂) ရှုမး စွဟ်ဟ်သွာံ ကျောန်ကျင်သဘင် “တဲကွဲနီချင်” ဒိုတ်ရ။) ကာလတိုန် တဲကွဲနီချင်ဂ်လေဝ် လွိဟ်ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင် ဗွဲမဉ္ဇိုင် နကိုကယျိုင်ကယျပ် ဗွိုက်ကံဝကူဇကုဂ် ကျိုင် ကျပ်ဗိုက်လွက်တဲ ကမြေကညာင်ဂမ္တိုင် ဗရရမ္ဗာင် တွဟ်ဟ် သာ်ဒိုတ်ရ။ နကို အခိုက်ကွာ ယေန်သွာင်ဂကူဇကု ဂ်လေဝ် လေ့ဒယေံတိုင်တိုက် သျိုက်ကိုစိုတ်ဇန်တံဒိုတ်ရ။ စူးဒး ကိုချင်မည်ဂ် နာဲနတံ ဒလုမတ် ပလန်ဇိုင်ဂကူမည်တံတဲ နာဲနတံကိုနင် ဗော်ပရေင်ကောင်ကာမည် (မည်ယေယျာ) ညံင်တာကျောတ်ပိုတ်ကို ကိုမည်တံလုပ် လေ့ဒယေံတိုင်တိုက် အခိုက်ကွာမည် ပွဲတဲကွဲနီချင်ရ။ ယနာဲနဏံလေဝ် ပြုယျာဲ ညာ်ပလဲာဲခဲ ဂြိုင်လောန်နဂဉ္ဇဲ မာံမြာဏီ ဒှ်ညာ် ပလဲာဲသွာဲပြင် ဂတးထောံစိုတ် ဂကူမည်တံရ။

မ္တိဟ်သွကွိပ်သ္တိပ်လွာ်ဂကူမည် တံဂ်လေဝ် ခိုက်လံင်ယာတ် ဖေင်သာ်ဇ္ဈတ်စတ်တဲ ပင်ယာပလေ့ ဒွင်မုက်ညံင်ဂလာဗျ။ ဝံဗွတ်ကိုရ။ ဂကူမည်ဇကုဝံပါလုပ် ဟံပါလုပ်နတမ်တေံဖိုဟ်

နာနာတံလေ့လှန် လီစွာကော်ပွာပ်နင် ဘာ်တရံကြင် ဆို၍ ညးဂြိပ်ချိုက်ဗက် ဝံ့ဆီဝံ့ဗိုဝင်သဘင် ယေၣ်သွာင်မည် ပွဲတဲ ကိုန်ချင်ဝံ့ပင်ပလေၣ်ဝင်မုက် ပွဲတဲကိုန်ချင်မဲ့သွာ်မဲ့ဝါဂ် မတ်၍စိုတ် သာသွံ ဟံ့စိုရင်အာ အန္တရာယ်ဂကူအနာဂတ်တေံတဲ မည်တံ သွေဟ်ဂးဝံ့ချင်မည်တဲရ။ ဒးဒင်လီအာဒိုကိုပိုင်တဲဏံပွန်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၁၀)သွာ် ဂိတု ပထမဒွါန် (၂)မက်ဂ် ဂကောံကျိပ်သွါပ်မည် (၁)မန်ဗဝ်ချင်၊ (၂)မန်သာန်လှောင် (၃)မန်အံင်ထောန် (အံင်ထေက်ပူ)၊ (၄)မန်ဗဝ်စိင်တံ ညး (၄)တု အာဒက်မိတ် ပွဲချင်သေံဒျောဒျာတေံရ။ (မိင်ဒးယု ကျိပ်သွါပ်မည်ဒိုဒိုင် ယုဗ္ဗာသက်က်တဲ အောန်စိုတ်ကေံရ ညးသွတ်ဂကူမန်အနာဂတ်တံ)

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၁၀)သွာ် ပထမဒွါန်(၆)စွက် ရဲသရဲဗု (ယျေပ်ဗဝ်ဖျူ)တံ ပွန်ဂတးကိုအလိုအသီတံရ။ သက္ကရာဇ် (၁၃၁၀)သွာ် ဂိတုမာဃ် (၃)မက် ကရေင်ကိုဗ္ဗာတံ တပ်စွေဟ် ဗျိုက်ရေင်သွံအိုတ်ရ။ ဂကူမည်ရာမညတံလေဝ် ရပ်လွဟ် တပ်စွေဟ် ပွန်ဂတးကို သိုင်အလိုအသီဗ္ဗာတံ ပွဲမသွာတ်မြဟ် ဇော်ကိုဒြဟတ်ရ။

“ဗော်ပွတရံချင်မည်” မဒ်ကောန်တံ ဂကူမည်ပိုင် နကို ဗေါဗတိုက်ကြိုင်မိုဟ်ဟ် ဟံ့ရိုဟ်စကို လမုဇူဇူဇူယိုဟံ့မဲ့ စွေဟ်

ပလန် ပွန်ဂတး ဝေင်ပေါ်ပွာန် ဗတိုက်သွောင်ဝါဒမဟာဂကူဗွာ (ဖဆပလ) နာဲနတံ ပွိုင်ဂြိုပ်စုံသွာဲစုံဗြဲပေင်င်ရ။ ဒုင်ဒုင်ဒိုက်ဒုင်ချိုတ် ဒုင်ဖဒိုတ်လမူ၊ ဒုင်ပုဇ်ဆီဖျုန်ဂြိုဟ် သွက်ညးချင်မည် သွက် အခေါင်ကောန်ဂကူ ပွိုင်ဂြိုပ်စုံသွာဲစုံဗြဲတဲ ရဲဗော်ပါလီမာန် ဒီမစ်ကရေဇြီ (ဖဆပလ) နာဲန စိုတ်အလီဗီနာဲနတံ လေ့လှန် ခုန်ပွောပ်နင် မည်တံတုန် “အတိုင်ချုက်လင်လိက်ကသုက် ချင်ပေန်လုင်တော် ပိုဇိုန်သွင်အပ်ပြာပ်ကို ချင်မည်ကုဂကူမည် တံရောင်၊ ဗီမည်တံနွံပိုက်ဂို လုပ်ကွိုင်ပွဲပွိုင် သွောင်အိုတ်တဲ ဒက်ပိုန်ချင်မည်အိုတ်ညီ ပိုကိုအခေါင်ပွဲမချိုက်ပေင်ရ” ရံဝံ နာဲနတံ လလောင်တြးပိုတ်ရ။ တုပ်တံညင်လေ့လှန်ခုန်ပွောပ်နင် ဗော်မည်တံကိုရ။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၀)သွာဲ၊ ပထမဒွိုင်(၈)မံက်ဂို ကျိုင်သွိုင် မည်နာဲအိုင်ထောန်ပူ ကောံ သရဲပွာန်ဗိုလ်လဗး ဂမိုင် လိုဟ် (၁၁၁၁)တြးပြင်င် သိုကိုလွဟ်လက်နက်ဂမိုင် လုပ်ကွိုင်ပွဲပွိုင် သွောင်(ဖဆပလ) နာဲနတံအိုတ်တဲ ဖျေံကောံ လွဟ်ကို နာဲနတံ အိုတ်ရ။ ပတော်ဒးဝံဒီမစ်ကရေဇြီ (လွဟ်ကို ဒီမစ်ကရေဇြီ) သွာဲထောံပြဟ်တဲ လုပ်ကွိုင်ချင်အိုတ်ရ။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၁)သွာဲ ဂိတုမာဃ် (၁၀)မံက်ဂို ရဲစုံ ခါန်ကွက်ပိုန်အမာတ် နကိုဆန္ဒမာဲအလုံချင်မန်၊ ဗွာမဲ့တဲ

မုက်လိက်(၃၄)

နာဲအံင်ထောန် (ဥက္ကဋ္ဌဗော်ပွတရချင်မန်) သွောံဒှ်အာ
အမတ် စူးညးချင်မန် ပွိုင်ချင်ကျာ်ခမီရ။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၂)သွောံ ဂိတုဖေဖော်ဝါရီဇာံ နာဲနတံ
ခါန်ကွက် ကိုအမတ်ဝန်ဇော်မည်မွဲတဲ နာဲအံင်ထောန်သွောံဒှ်
အမတ်ဇော်(ဗော်ပရေင်ကောင်ကာမည် ဝန်ဇော်မည်ယျုယျာ)
တာကွောတ်ပိုတ်တံဂှ်ရ။ ဝန်ဇော်လွှပ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂှ် နာဲနတံ
ဟံ့ကိုအခေါင် ဒလုလပ်မတ်မည် တံပွန်ရ။

သက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၃)သွောံ ဂိတုမာဃ် (၃)စွက် ၁၉၆၂
ဂိတုဖေဖော်ဝါရီ (၂၂) ဂှ် ဂကောံဗော်မည်ဂမ္တိုင် ဂကူမည်ဂမ္တိုင်
ဝန်ဇော်နာဲအံင်ထောန်ကောံ အမတ်မည်ဂမ္တိုင် သွက္ခိပ်
တိတ်ဂတ ကွပ်ပွတရတဲ ဂကူမည်နတောံနတောံ နူချင်ရး၊ ဇးပိုဒ်
ဂမ္တိုင် ဇက်ဇောဲတိုန်ကျင်ချင်မတ်မလီဒိုတ်ရ။ မပ္ပံခမီသာမဏီ
သီလလမတ် ညးဝါတ်ညးလောဲ ဝုတ်တံဗွဲဗွဲကွဲကွဲ လထ
သောတ်တံဇော်ဇော် နော်နာဲဗလသွာဂုသွာဗူ ဗီဇသွာကဗ္ဗောန်
ကောန်ဋှ်ဗွဲဘာ ကွးဘာဝုတ်ဗွဲ ယောဆာဲကျော်ဂေါင် ဗရ
တမ္ဗင် ဆီဗိုပ်ထပ်ချာံမွဲ ညးလီဟံ့သေ့ ကောံကလောံဇက်ဇောဲ
ထညဟောကွိုင် ဇက်တိုန် ပေင်ဂွိုင် ချာန်ပြေင်ဒပ်ရမျာင် ကညာင်
ထအံပတ်တဲ လွိုင်ယာတ်ကမြေ လဒုဗြဲဂမြိုင်သာဓုရ။ ဂမ္တတ်
ရမျာင် ကညာင်ကြိုဇာ သွက်သွောံတပ်ဇော် ကလောင်ကောတ်

ချင်မည် သွက်သွော့ဒက်ပွိုန်ချင်မည် အခေါင်ကောန်ဂကူ ဗွဲမ
သွးပွးပွဲသွော့ဝတ်တဲ ထွးကျင်ဆန္ဒ ပွဲဥဒုန်ကံပွဲကရာဇ်ဗြ ပွဲချင်
မတ်မလီ ဗွဲမဖွေ်ကိုဒြဟတ်ရ။

တမ္ဗင်သင်္ဂီဝီသွင်ပေင်လဒု ဗြုလလောင်ပြးအာ အလုံချင်
မည်ဗွာမဲ့ ဟံ့က ဒယှ်ပြာကဋ် လျတ်စိပ်အာ ဒိုကိုလိုက်မဲ့ရ။
ဝန်ဖွေ်မည်နဲဒံင်ထောန် ဒှ်ညးမသောင်ကလး ပရေင်
ချင်မည် ပရေင်အခေါင် ကောန်ဂကူရ။ ပါနုတ်လေဝ် နွံဗင်ဒွှင်ဏီ
ကလေင်အာတ်ချင်မည် ကလေင်အာတ် အခေါင်ကောန်ဂကူ
ပွဲဗော်(ဖဆပလ) မြုဝန်နဲနုတ်မဲ့ဝါပွန်ရ။ နဲနုတ်လကိုဟ်
ကလေင်ဟိုနယ်ကွာ်ပွန် “မည်ကိုဗွာ်တုပ်ပရ။ သွက်ဝံ
ပါကရေက်ကိုချင်မည်ှ် ဟံ့မဲ့သက်က်ရ” နဲနုတ် ဟိုပွိုတ်
ဟံ့ကိုအခေါင် တးပါထောံပွန်ရ။ သွဖွေ်ကိုရေ်လောဘ
ဝါဒကွာတ်မတ် ဖြောတ်ဆီဂကူညးတွဟ် ဝါဒပွိုပွိုက်လွိုန်ဗပိန်
ချီဗလိုက် ဝိုတ်ကမ္ဗက်ဂကူညးတွဟ်တဲ နကိုဝါဒမဟာဂကူဗွာ်
ဗွာတ် လီဠာန် တံက်စွဲဂတးချ်ပလာဲ လီစွဲကျင်မည်တံ
ဒိုပိုင်တဲဏံ ဏီရောင်။

ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် (၁၃၂၃)သွာံ ဂိတုမာဃ် (၁၀)စွက်၊
တဲဗြုဗြိ သက္ကခရေတ် (၁၉၆၂) ဂိတုမာတ် (၂)မံက်ှ် ဗွာတ်
ဝိုင်ဖေက်ဒးကိုချင်မည်တဲ နကိုနယ်ပြယာယ် စွဲဥပွာယ်

မုက်လိက်(၃၆)

ကသပ်ချာ်ပလဲာ်သွိုင်လကိဟ် နဲနဲတံာ် နူကိဒပ်ပွာ်နဲတံာ်
နဲဒပ်ဗိုလ်နဲဝေန်သွကိပိတဲ နကိလွဟ်ဗွဲမဂ္ဂိုင် သီကေတ်အဂီ
နဲတဲနဲနဲ အလီအသီပါလီမာန်ဒီမင်ကရေဇြီ ဖော် (ဖဆပလ)
တံရ။ ချဲကိချဲ (ဗွာကိဗွာ)ဝေင်ပြယာယ် ဂတးချာ်ပလဲာ်နဲ
ဒလုထောံမတ် ကောန်ချင်အရင် ကောံ ညးလိုက်ဂမ္ဂိုင်တဲ
ဝန်ဇော်မည် နဲဒံင်ထောန်လေဝ် ဗွာတံရပ်ကွေင်ဒက်
ဇက်ပရာန်ဏာ ပွောပ်ပြိုက်စုတ်ထောံထိုင်သိုစာတ် ဗွဲမဒန်
ယုတ်မစလောန်ရ။ ဝိန်ရဂကူမည်ပို ဂွေဲကောံကလောံ
ထောံသိုဌာန် ထွးကွိုင်ဆန္ဒဇော်ကိဒြဟတ် ကညာင်ကိပါင်
ဖအံပတ်တဲ ကညာင်ကမြေအာတ်ချင်မည် နကိပါင် ဗွဲမဇော်ကိ
ဒြဟတ်ကိလေဝ် ချာ်ရမတ်ဆီပဏ္ဍက်ဒြဟတ်ပိုမည်ဂ္ဂိ ဒ်အာသွးသွး
ပြးဇးလီလ် စာ်ဒးကး ဖြပျိုတ်အိုတ်လေင်အာဒွဲဂ္ဂိရ။
နဲဒပ်ဗိုလ်နဲဝေန်တံ သီကေတ်အဂီနဲတဲနဲနဲတံ နကိနဲကဲ
စွဲဥပျါယ်ပြယာယ် ပရေင် ချင်ကွာန် ဗွာတံာ်တဲ သွက်သ္တောံ
ဒက်ပွန်ချင်တိုမဲ့ဝါပွန်ဂ္ဂိ ပြိုင်သွဲထောံသ္တောဝ်ဝါဒ (သိုသုလေတ်)
ကေတ်ခိုဟ်စ ဆဂကူဗွာ မွဲဂကောံမွဲဝေင်ဟေင်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ခရေတ် ၁၉၅၈ ပွန်ဂ္ဂိ သွက်ဂွံဂွံအခေါင်
ကောန်ဂကူ ဗွးစးမာန်ဂ္ဂိ နကိဖော် ပရေင်ချင် ကွာန် ရပ်လွဟ်မဲ့
ဗွဲယု(ဖော်ချင်မန်တို -NMSF)ဂ္ဂိ စပံက်ဗွံက်ရပ်ရ ပရေင် ကမ္ဘာန်

ရပ်လွတ်ပွန်ဂတား မွဲဟာန်ကျောံ ခမီသင်ညးချင်ကွာန် မန်တံ ဆက်တဲ ဒစီဒစးလုပ်အာပေါဗတိုက် ကိုအလိုအသီ ပွာန်ဗွာတံ ဗွဲမသ္တုတ်တံမြဟ်ဟ်အိုတ်ရ။

ပွဲသက္ကရာဇ်ခရေတ် ၁၉၉၅ ဂိတုကျောက် (၂၉) ရှ် နကို ဖော်ချင်မန်တို ဝိုန်ရအသိင်အလိုန် ဗွဲမသ္တုတ်မြဟ် လုပ်မံင် ပေါဗတိုက်ကိုအလိုအသီ (နဝတ) တံကိုလေဝ် ရံင်ကိုအကဲ အရာနာနာသ် ဖော်ပရေင်ချင်ကွာန်တုတ်ဟ်ကို၊ အကဲအရာ ဂွးကပ် ပွာန်စိုဟ်ကို၊ လွှာစးပွာန်ဇကု ဒပ်ပွာန်သိုင်သံတံလေဝ် ကရေင်ခရေတ်ကျင်နာနာတဲ သွက်ဒပ်ပွာန်ဗွဲမသ္တုတ်ကောန် ဂကူမန် ဖော်ချင်မန်တို အပွဲသ္တုတ်ဝံ မဒးဒေါကျင် ပရေင်ပန်ပော် ကို အလိုအသီပွာန် (နဝတ) ဗွာတံ (ဗွဲယာယီ) တဲ သွက်ဂွံဂါလုပ် ပံက်တြင်သီကိုပရေင်ချင်ကွာန်လ္လှိုင် သွက်အခေါင်ဗွဲမသ္တုတ် ကောန်ဂကူမန်မွဲဝါပွန် ဒိုကိုတဲဏံဏီရ။ ဝိုန်ရ ဖော်ချင်မန်တို ဒေါလပ်ပန်ပော် (ဗွဲယာယီ)ဟိုက် နကိုပရေင်အုပ်စုပ်၊ ပရေင်ချင် ကွာန်၊ ပရေင်စန်ဒက်၊ ကျောံပရေင်စုက်လုက် ကုကောန်ဂကူ မန်တံ အရာရာဂှ် ဆက်တဲ အသိင်ဟံ့ယဒ် ပီတြေံဟေင် (မူးနုလွတ်မွဲဟေင်ရဟံ့ဗြဲတဲ) ပရေင်ကမ္ဘာန် အတိုင်ဖော်ညးတံ ဖျေလပ်ဂှ် ချီဒရာင်ဂိုတ်ဂွာန် ပွမံင်တရဲဖိုဟ်ရောင်။

ဒေါလပ်ပန်ပော်ဟိုက် နကိုလွတ်မွဲပွဲတဲ သိုင်ညးတံဂှ်

မုက်လိက်(၃၈)

ဒေးပအပ်ဖျေလွဟ်ကို အလိုအသီပွာန်တံ ဟံ့သေင်ရ။ ဒေးကဠင်
ကေတ်စွောန်ပိုင် အလိုအသီတံဟံ့သေင်ရ။ ဒေးမံင်သွတ်တံ
အလိုအသီပွာန်တံလေဝ်ဟံ့သေင်ရ။ အလုံဒပ်ပွာန်ဗူးစး
ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဒှ်အခိုင်(ပဠေပ်ပဠေတ် ကြာတ်ကြံစ ဇကု
သွံင်ညးတံရောင်။) ဒပ်ပွာန်မန်ဂှ် မဒေးကဠင်ကေတ်စွောန်ပိုင်
ကျိပ်ညှိပ်ဖော်/ညှိပ်ဒပ်ပွာန် ကဆံင်ဆံင်တံရောင်။ ဒပ်ပွာန်
ညးတံဂှ် ဒှ်ဒပ်ပွာန်ဗူးစးကောန်ဂကူမန် ဒေးစိုဒ္ဓာဂုဏ်ဖို ဘဝ
ကောန်ဂကူ မန်တံရောင်။ ဒပ်ပွာန်ညးတံဂှ် ဒေးပံင်ဖက်သွသ္မိုင်
အကြာညးချင်ကွာန်မန်တံရောင်တဲ လွဟ်မွဲပွဲ တဲသွံင်ညးတံဂှ်
ဒှ်သွက်ကောန်ဂကူမန် ဝံတိတ်ဗူးနဘဝခိုက်ပွက် အလိုအသီ
မဟာဝါဒီဗွာတံရောင်။ သွက်ဂကူမန်ဂှ်(ဇီဝိတဒါန) ဆီဗိုလ်လဗး
ညှိပ်ပွာန် တြံအာဖာနဲ သရဲသွံင်ပွာန်မန်တံ ဂကူလိုဟံ့ရဲ
ယဝ်ပျီပျိုက်ကျင် ဂကူမန်မွဲ ညးတံပိုမံင်ဟံ့သေင်တဲ သွက်ချင်
မန်တိုမဲ့ ဗွဲအနာဂတ် ဝံမက်ဂတပ်တိုန်မာန် မွဲဝါပွန်ဂှ် အတိုင်
ဝင်ကိုကျင်တာလျိုင် ယိုယိုက်ကေတ်တာလျိုင် စိုပ်လ္လှူးပိုတဲ
(ချင်ပို ပိုဒေးပိုင်ရောင်။ သွပျီပျိုက်ဂကူမန်ပိုဂှ် ပိုဒေးဂိုင်ရောင်ဂှ်
ဒှ်တာလျိုင် ဒပ်ပွာန်ညးတံရောင်။) ဟိုတ်ဂှ်ရ တာလျိုင်ဂကူ
စိုပ်ကျင်လ္လှူးပိုမွဲ ပိုကောန်ဂကူမည်တံ ပါတးထောံ ဟံ့ဂပ်ဝ်
ရောင်။ ဖျေအဓိဋ္ဌာန်တဲ ညးတံလုပ်အာမံင်ပေါဗတိုက် သွက်

အခေါင်ဗူးစး ဂကူမန် မွဲကဏ္ဍမွဲပွဲက်၊ သွက်ညးချင်ကွာန်
ကဏ္ဍော ဝံသဂကူမည်တံပွန်ရောင်တဲ ခမိသင်မန် ညးချင်ကွာန်
မည် ကဏ္ဍောဝံသဂကူမည် ညးမကဟင်ဗျီထင်ဒိုင် အခေါင်
တိချင်မည်ဇေတ်တံ မနွံကိုဂိုသာ၊ မနွံကိုအခေါင်အရာ
မချိုက်ပေင်ကို အဝီကောန်ဂကူမည် (ကံကုသိုမန် မည်ညိုင်ဝံ
ဖန်ကံကောတ်မာန်) မွဲဝါပွန်ဂို ဆက်တဲ စိုမင်ပိုကဏ္ဍင်အာ မွဲဝါပွန်ရ
ကလောမည်တံ -----

ဥက္ကဋ္ဌ-နဲသသိဗေ

ဂကောံမင်မွဲဂကူမန် ခနေ။

ညးမကိုဇေတ်ထံက်ပင်လပ်

(၁) နဲဆီရတ်။ (၂) နဲညာန်သိုက်။ (၃) နဲထောန်တံရ။
တင်ဂုန်မွဲမလောန်ရအံ။

ဟိုတ်ပွဲသက္ကရာတ်ခရေတ် 15/8/2006။ သက္ကရာတ်ချင် ၁၃၆၈။

ယပ်ရပွိုက်နွံ၊ မိက်ဂွံကောတ်အဆက်မွဲ၊ ဩဝ်ကောတ်အဆက်ကို
မဂ္ဂုန်တပ်ဟိုတ်ပွဲအသွပ်တေံအိုတ်ညိအံ။

(06-9542355-07-1683512)

မုက်လိက်(၄၀)

to 50h. 630